

Domoljub

V Ljubljani, 2. decembra 1936

Leto 49 • Štev. 49

Še zadnja odločitev

Na Miklavževo nedeljo bo končana borba za občine v celi naši državi. Tudi v Sloveniji bo ta dan volilo še zadnjih 80 občin in postavilo na županska in odborniška mesta može, ki bodo bodoča tri leta vodili občinske gospodarstvo teh občin in ki bodo tudi viden znak splošnega političnega razpoloženja v našem narodu.

Prepričani smo, da bo izid nedeljskih volitev po drugih delih države in zlasti v Sloveniji le še podkrepil rezultate, ki so jih prinesle dosedanje občinske volitve tako, da bomo lahko trdili, da je ogromna večina naroda v vseh delih države podala mogočno izjavo, s katero odobrava delo sedanje vlade, ki se z vsemi silami bori proti krivicam in za pravico in poštenje.

Volivni boj je bil zlasti v Sloveniji hud in resen kot menda še nikoli, odkar se Slovenci politično udeležujemo. Pristaši sedanje vlade so šli v ta boj z odprtimi kartami. Niso se bali dati svojim listam političnega obeležja, ki ga tudi občinske volitve imajo. Vsak otrok pri nas že ve, da pri občinskih volitvah ne gre le za občinsko gospodarstvo, ampak da uspehi ali neuspehi pri občinskih volitvah tudi odločilno vplivajo na smer celotne naše državne politike. To tudi naši nasprotniki dobro vedo in so to po svojih voditeljih pri občinskih volitvah leta 1933 tudi javno razglasili. Ker pa ti ljudje obenem vedo, koliko pri narodu pomenijo in ker nimajo več v rokah državnih blagajn in državnega aparata, da bi uganjali nasilje, so se poslužili drugega srečstva, ki je lastno slabim: hinavščine. Kar naenkrat so začeli širiti po deželi vesti, da so občinske volitve zgolj gospodarska zadeva vsake občine, ki nima s politikom ničesar opraviti in so podpirali sestavljanje »gospodarskih« in »kmet-sko-delavskih« list, s čimer naj bi preslepili nepoučene in omahljive volivce. Toda ljudstvo je pravočasno spregledalo in obrnilo hrbet tem ljudem, čeprav so nastopili v na novo prepleskanih političnih plaščih. Ljudstvo je pravilno uvidelo, da je vse to zgolj hinavščina, kar je potrdil tudi sam gen. tajnik JNS dr. Kramer, ki je hitel po volitvah razglasiti vse »gospodarske« in podobne liste za svoje in je županom, izvoljenim na teh listih, pošiljal svoje strankarske pozdrave. — Tudi ljudje iz tabora, ki čaka rešitve iz Rusije in rdeče Španije, ki so se pri teh volitvah tako lepo pobratili z zastopniki velekapitala, so pokazali, da jim ne gre samo za izboljšanje delavskega položaja, ampak da smatrajo volivno borbo za občino za borbo za svoje protikršćanske in protidružabne ideje. Kako bi sicer mogli spraviti podiranje

evharističnih križev v zvezo z borbo za občinsko »gospodarstvo«?

Naš narod je majhen, a v jedru zdrav in pošten. To nam je dokazala bližnja preteklost. Kljub vnebovpijočim krivicam, ki smo jih Slovenci pod nasilniki pretrpeli, smo ostali enotni. Niso nas razbili, ampak še bolj povežali v celoto, ki gre preko vseh ovir določenemu cilju nasproti. Kako naš narod obsoja in naravnost sovraži krivico in nasilje, so najlepše pokazale sedanje občinske volitve. Z vsemi, ki so pri nasiljih kakorkoli sodelovali, je narod napravil strog račun: pomedel jih je iz javnega življenja v pozabljenje, kamor spadajo tako se maščuje plemenit človek, z batinami, bajoneti, ječami in nasilji pa se maščujejo slabiči.

Pri teh občinskih volitvah je prišla prav vidno do izraza želja ljudstva po zreli demokraciji. Kandidatov jim niso vsiljevali oblastniki, ampak so jih po veliki večini izbrali ljudje na vaških sestankih, kjer so dobro pretehtali, kdo je za občinskega moža najsposobnejši. Tako izbrani in izvoljeni možje se pa tudi zavedajo, da so zaupniki ljudstva, da morajo po svojih močeh delati zanj in biti tudi pripravljeni, da bodo ljudstvu pri prihodnjih volitvah dajali točen račun o svojem gospodarstvu. Zdrav ljudski čut nikoli ne va-

ra. Tako smo tudi lahko prepričani, da bodo od ljudstva izbrani občinski možje dobro in pošteno gospodarili. Morda je ravno v tem največji pomen sedanjih občinskih volitev, da je ljudstvo samo zastavilo pot proti korupciji, ki je pri nas nismo bili vajeni, dokler ji ni odprla vrata JNS, ki je marsikje postavila v upravo občin proti volji ljudstva nepošteno ljudi, s katerimi so že imele in bodo še imele opravka naše sodnije.

Da je dosedanji zid občinskih volitev v Sloveniji dal močno oporo našemu voditelju dr. Korošcu, ki v borbi za naše narodne pravice toliko doseže, kolikor ima zvestih pristavev za seboj, ni treba še posebej poudarjati. Boj za naše občine je obenem tudi boj za čim širšo politično in gospodarsko samoupravo Slovenije, kateri bodo tvorile podlago temeljne samoupravne enote: naše občine.

Miklavževe občinske volitve morajo iti v isto smer. Naši prijatelji gredo v boj javno in iskreno. Nasprotniki vseh barv so se tudi za ta zadnji dan pobratili v skupnem sovraštvu proti večini naroda. Z najvitejšimi sredstvi skušajo ribariti v kalnem. Prepričani smo, da jim ne bo uspelo, razen morda v par občinah, kar pa je dobro, da jih bomo kot v muzeju lahko pokazali onim, ki pridejo za nami, kot največje škodljivce našega naroda.

Ogromna večina Slovencev pa se bo zopet pridružila stotisočem mož in fantov, ki so svojo besedo že izpregovorili in s tem dokazala, da hočemo sebi boljših časov.

Strankarska zavednost

Mnogi tarnajo in tožijo, da smo Slovenci premalo narodno zavedni. Zal, res je včasih tako. Tudi versko so premnogi naši ljudje premalo zavedni. Med vsemi stanovji je pa naš kmet tudi najmanj stanovsko zaveden, zato pa je in bo, če bo tak ostal, vedno zopostavljen. Pa tudi politična ali strankarska zavednost je pri mnogih slovenskih ljudeh zelo šepava. Če opazujemo naše povojno politično življenje, bomo z žalostjo morali ugotoviti, da so politično smer za dolga leta že večkrat odločali politično nezavedni volivci. Ti v vsakem volivnem boju nasledajo demagoškim geslom ljudi, ki bi se radi vrnili v prve vrste in oddajajo svoje glasove zanje, proti večini naroda. Taki ljudje se enkrat navdušujejo za komuniste, drugič za Živkoviča in Jevtiča, enkrat za Puelja, drugič za Mačka, enkrat za avtonomijo, drugič za centralizem. Za frakelj žganja ali za kovača, ki jim ga stisne vaški magnat pred volitvami v žep, volijo tudi nasprotnega kandidata. To so prave politične »pilpogačice«. Zal je teh v našem narodu tako znaten del, da lahko v važnih političnih trenutkih obrnejo tok dogodkov v slabo. Naj tu le omenimo zloglasno Vidovdansko centrali-

stično ustavo, vir gorja v naši državi. Politični omahljivci na Slovenskem so takrat poslali v parlament Puelja in njegove tovariše, ki so odločili, ali bo ustava sprejeta ali ne, kajti šlo je le za par glasov in te smo dali Slovenci v svojo največjo škodo. Omahljivci so svojo zmožo sicer spoznali, a bilo je pozno!

Kdo je politično ali strankarsko zaveden? Tisti, ki o stranki, kateri pripada, miali dobro in ji tudi želi, se veseli, če ta napreduje in se utrjuje, težko pa mu je če stranka ne more naprej, nazadnje in hira. Pa ne samo dobro želi svoji stranki, ampak tudi vselej in povsod deluje za njo, z besedo in dejanjem. Za njo pridno agitira ob času volitev, priteguje zapečkovce, omahljivce in druge nezanesljivce na volišče za svojo stranko, dokazuje in preprečuje politične nasprotnike o njihovem naprednem prepričanju. Zaveden strankar ne odgovarja tako, kakor se večkrat sliši: »Če bodo šli drugi voliti, bom šel tudi jaz, če pa drugi ne, pa tudi jaz ne« ali pa: »Kogar bodo drugi volili, tega bom jaz«. In če bi drugi doma ostali ali pa volili nasprotnika, ali boš ti storil enako? Če bi storil to, nisi ne za-

Kaj pa komunisti?

Ogledali smo si jih že zadnjič. Čisto na kratko. Čemu neki veliko govoriti? V Španiji so na celem poklali 150.000 ljudi, požgali in podrli stotine cerkva. In kollejo in požigajo še naprej. To je njih obljubljeni »paradiž na zemlji«. Po njih sadu jih boste spoznali. Sad njih je morija, streljanje, klanje, požiganje, smrt.

Človek strmi in se vprašuje, kako je kaj takega na svetu mogoče. Da se je skupaj nalletela, zbrala, organizirala in javno pred svetom nastopila taka banda roparjev! In to po vsem svetu, po vseh deželah! Saj roparji so bili na svetu zmerom. Toda ali le posamezni roparji ali pa manjše roparske tolpe. Nikoli pa milijonske, kakor zdaj. In roparji so se zmerom skrivali, potikali po gozdovih in hribovju, bežali so pred belim dnevom. Imeli smo rokovnjače v deželi — ljudstvo je imelo pred njimi velik strah — a to je bilo, kakor bi se otroci igrali vojake, v primeri s komunisti in njih milijonskimi armadami. To je svetovno organizirano tolovajstvo. Ropanja in morije jih ni nič strah in nič sram. To je njih poklic, njih ponos. Kam je začelo človeštvo! — Zraven pa oznanjujejo in napovedujejo odrešenje sveta od vsega hudega!

Strmé se moramo vprašati, kako je mogoče, da se s tako bando pajdašijo ljudje, ki hočejo veljati še za poštene, dostojne, celo izobražene. Pa jih take tolovaške družbe ni sram! Med študenti menda kar mrgoli komunistov. — Tudi že med starejšimi ljudmi raznih stanov. Naše liberalce kar nekaj vreden k njim. Saj »Slov. Narod« se je že navduševal za njih krvavo gospodarstvo v Španiji — dokler jim ni začela bolj slaba presti, da so se morali začeti umikati in zemljo prepustiti Frankovcem. Liberalci bi jo kmalu za njimi ubrali — ko bi le ne bilo treba bati se jim za svoje »prihranke«, svoje imetje. Toda »delitje jih nič kaj ne veseli. Zato se le ne morejo popolnoma sprijazniti s komunistom.

Da si tudi kak ubog kmet na tihem želi, da bi prišli tudi k nam ti odrešeniki, mu ni toliko zameriti. V veliki sili se človek oprilemlje vsake bilke. Misli si: tako se trudim in garam, pa ne pridem na zeleno, zmerom sem revež. Drugi pa, ki pohajkujejo, imajo

vsega dosti in preveč. Po kavarnah posedajo, po hribih lazijo, na morje, na lov, na zabave; vse si privoščijo in se smejejo vsemu svetu, posebno nam revežem. Kje je to pravica? Saj bi bilo vendar najlepše, ko bi bili vsi enaki!

Tudi drugim ne moremo v slo šteti, če si želijo spremembe na svetu, drugačnega reda, pravičnejše razdelitve premoženja. Vse to je prav in upravičeno. In o vsem tem bomo še govorili. — Toda na tak način prinašati boljše razmere, boljše čase, kakor delajo to komunisti — no! Z neredom se ne dela red, z morijo se ne ustvarja življenje, s pobijanjem in razdejanjem se svet ne rešuje, s klanjem se človeštvo ne odrečuje. — Jasno je ko beli dan, da to ni pot, po kateri se pride do boljših časov. Boljši časi bodo le, če bodo boljši ljudje. Ker le ljudje delajo »časec«. — Pa da tega ne uvidijo ljudje z zdravo pametjo! Tudi taki, ki si po pravici želijo drugačnega reda na svetu. Ljudje, ki so se pozverinili, ki pasejo svoje veselje nad tem, da druge mučijo — pa naj bi bili ti »drugi« resnični hudodelci — ti ne bodo naredili boljših ljudi in zato tudi ne boljših časov.

Glede tega je s komunisti nekaj podobnega kakor z našimi »samostojnimi kmeti«. Ko bi bili ti slovenskemu kmetu res prinesli kako zboljšanje, bi jim mi — radi ali neradi — morali prav dati, da se jim celo pridružiti. — Kdo nima rajši boljše kakor slabše? Toda kje imajo pokazati le eno troho zboljšanja? Glavni namen »samostojne kmečke stranke« tudi ni bil kmetu pomagati, ampak odvrniti ga od duhovnika: »Ne poslušajte njih, ampak nas!« V tem obstoji njih samostojnost in vsa njih »rešitev«.

In ko bi komunisti človeštvo res prinesli — če ne že paradiža na zemlji, pa vendar neko znatno zboljšanje razmer in življenja: več medsebojne ljubezni, več obzirnosti, več strpnosti, več pravičnosti, več prostosti, več enakosti, več premoženja, lažje in lepše življenje — bi jim morali mi to priznati in reči: No, so pa le nekaj naredili! To se jim mora pustiti! Znaj! Bo boljše na svetu!

Toda, kakor jasno vidimo, komunistom ni v prvi vrsti za to, da krivice na svetu iz-

veden, ne značajan, ampak šviga-švaga volivce. Zaveden strankar se kaže povsod tudi v dejanju. Koliko potov naredi zastoj za stranko, posebno še ob času volitev. Drži se pa tudi trdno gesla: »Svoji k svojim.« Držal se bo in podpiral samo svoje politične somišljenike, ne pa nasprotnikov. V neki veliki vasi je bil zelo dobro obiskan sestanek strankinih pristašev-volivcev. V vasi je tudi par gostiln. En gostilničar je trden in zaveden pristaš teh zborovalcev, drugi je nasproten. Po zborovanju so se volivci po večini razšli domov, nekaj pa jih je šlo v eno, nekaj v drugo gostilno. Kaj pravite, ali so bili ti volivci, ki so šli k nasprotniku v gostilno, zavedni strankini pristaši? Gotovo ne! Zaveden strankar ni somišljenik se drži in podpira svojega somišljenika, nasprotniki pa svojega, po geslu: »Svoji k svojim.« Zaveden strankar ni nikdar polovičar, z eno nogo v stranki, z drugo zunaj nje, da ga politična nasprotna sapa odnese v drug tabor, kakor vetrič suh list z drevesa. Tudi ne kritizira stranke ne strankinih pristašev

brez važnega vzroka, nikdar pa ne pred političnim nasprotnikom. Stranka mu je prva, vse drugo podredi stranki. Zato ni kakšen koristolov, ee, ni zanesljiv in preveč občutljiv, če mu stranka ne more kaj ugoditi. Ker ve, da ni noben človek brez hib in napak in bi tako ne mogel biti izvoljen noben kandidat, zato se pri volitvah ne ozira toliko na kakšne male napake, malenkosti in osebosti kandidata, ampak mu je glavno stranka. On drži strankarsko disciplino. S stranko stoji in pade. — Vsaka politična stranka se more zanesiti in opreti le na politično zavedne pristaše. Žal, da je toliko nezavednežev ali vsaj premalo zavednih strankarjev. Pravijo naj ti bo: Če enkrat spoznaš, da je gotova stranka med političnimi strankami najboljša, se te poprimi in se je trdno in zvesto drži. Stranka se pozna po programu in voditelju stranke. Za Slovence je zdaj najboljša taka stranka JRZ s svojim dolgoletnim, izkušenim modrim in priljubljenim voditeljem dr. Korčičem. Samo te se drži!

ravnajo, da siromskom pomagajo. Ti razbojniki ne planejo najprej po kapitalistih, po bankah, graščinah in tovarnah — ampak najprej planejo po cerkvah, samostanih in krščanskih zavodih, in ne mirujejo prej, dokler niso pokončali vsega in poklali vseh. Da, celo mrtvih ne puste v miru, ampak celo nad njimi znašajo svoj peklenški srd. Pa ne samo duhovnim in redovnim osebam ne prizanašajo, marveč na Španskem pobijejo vsakega človeka, pri katerem najdejo le kako krščansko znamenje: molitvenik, rožni venec, svetinjico ali sveto podobico! ...

Čuješ ti, verno slovensko ljudstvo, kaj te čaka, če zmagaš tudi pri nas ti osrečevalci človeštva? Puška, meč, vislice ...

Kaj pravite na to, ljudje krščanski? Ali boste s tem zadovoljni? Ali bomo res mirno čakali in dali naše cerkve požgati, sebe pa postreliti in poklati? ... J. K.

Sovjetski morilski izkaz

Kakor poroča francosko časopisje, so ruski boljševiki v prvih 20 letih svojega gospodarstva pomorili:

28 nadškofov in škofov.
1.215 duhovnikov.
6.575 profesorjev in učiteljev.
8.000 zdravnikov.
54.650 oficirjev.
280.000 navadnih vojakov.
10.500 orožniških in policijskih oficirjev.
48.500 orožnikov in policistov.
12.950 večjih posestnikov.
355.250 duševnih delavcev.
192.350 ročnih delavcev in
815.100 kmetov

V 20 letih komunistične strabovlade v Rusiji je treba prišteti k sovjetskemu morilskemu izkazu več milijonov ljudi, ki so umrli na lakoti in nič manj milijonov nesrečnežev, ki so v raznih kazenskih taboriščih na prisilnem delu našli žalostno smrt.

»Delavski politik« in drugim listom, ki se zavzemajo pod krinko demokracije za španske rdeče razbojnike v blagohotni ponatist! —

Marksistična svoboda tiska

V Franciji je prišlo te dni v parlamentu do spopadov med desničarji in levičarji zaradi ministra notranjih del Salengra, ki so mu desničarji očitali, da je jeseni leta 1915 kot vojak pobegnil k Nemcem in bil za to od francoskega vojnega sodišča obsojen na smrt. Levičarjem — marksistom je bila cela zadeva seveda silno neprijetna in francoski parlament, v katerem imajo marksisti večino, je sklenil, naj predloži vlada nov tiskovni zakon, po katerem bodo taki in podobni nastopi proti ministrom-marksistom v časopisju v bodoče prepovedani.

Marksisti so pač marksisti. Kjer so v manjšini, upijejo po svobodi tiska, kjer pa imajo večino, brezobzirno zatro vsako svobodno besedo.

Družinska Pratika 1937

Je dotiskana in se dobiva za ceno 5 Din v vseh knjigarnah in trgovinah po Sloveniji. Opozarjamo posebej na razpisano nagradno tekmovanje v novi pratiki

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Novi upravni uradniki. Za upravnika policije v Ljubljani je imenovan g. dr. Lovro Hacin, do sedaj okrajni načelnik v Litiji. Za okrajnega načelnika v Murski Soboti dr. Bratina Franc, do sedaj okrajni načelnik v Dol. Lendavi. Za okrajnega načelnika v Kranju Lipovšek Gašper, do sedaj okrajni načelnik v Murski Soboti. Za okrajnega načelnika v Dol. Lendavi Grabrijan Miloš, do sedaj okrajni podnačelnik v Murski Soboti. Za okrajnega načelnika v Murski Soboti je imenovan pristav Vrtovšek Stanislav, do sedaj pristav pri okr. načelstvu v Ljutomeru. Premeščen je dr. Pavei Schwab, pristav pri okr. načelstvu v Kranju, k načelstvu Brežice, in sicer v istem sv. o. Premeščen je k okraj. načelstvu Konjice Josip Sinkovec, politični pripravnik pri okr. načelstvu v Banja Loki. Za politično upravnega sekretarja pri kr. banski upravi v Ljubljani je postavljen Legat Ivan, do sedaj okr. podnačelnik v Škofji Loki. K banski upravi v Ljubljani je premeščen okr. podnačelnik iz Konjice Dereani Dominik. Za politično upravnega sekretarja k banski upravi vrbaske banovine je premeščen Lazar Josip, politični uprav. sekretar v Brezicah. Na okrajno načelstvo v Banja Luki je prestavljen Trojnar Alfonz, pristav pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

d Za novega upravnika splošne državne bolnišnice v Ljubljani je postavljen g. Vladimair Ferlan.

d Za šefa kabineta ministra dr. Kreka je imenovan komisar okrajnega načelstva v Novem mestu Preskar Ivan.

DOMAČE NOVICE

d Spomenik pokojnemu goriškemu nadškofu dr. Sedeju so odkrili minulo nedeljo v Stični. Vzidan je na levi strani glavnega oltarja stiške cerkve ter ima napis: »Knezu in nadškofu, goriškemu metropolitu dr. F. B. Sedeju, v vojnih letih 1915—1918 s svojim osrednjim semeniščem gostu stiškega samostana v spomin in belim menihom v hvaležnost — Društvo »Sedejeva družina.« Ob tej priliki je imel cerkveni govor škof dr. Rožman, ki je v krasnih besedah naslikal nadškofa Sedeja trnjevo pot, ki jo je hodil vdano in ponosno. Službo božjo je opravil nadškof dr. Jeglič. Pri odkritju spomenika sta govorila med drugimi tudi pisatelj F. S. Finžgar in opat dr. Kostelec, narkar je bila v samostanski dvorani slavnostna akademija, pri kateri so bili navzoči tudi zastopniki raznih oblasti. Govoril je dr. Ivo Česnik in vrstile so se deklamacije in petje. Slavnost, ki so se je udeležile množice ljudstva, je v vsakem pogledu lepo uspela.

d Za zagrebškim pride na vrsto tudi ljubljanski glavni kolodvor. Prizadevanja zagrebških gospodarskih krogov in javnosti, da se izpopolni in popravi zagrebški glavni kolodvor, prihajajo k svoji ostvaritvi. Železniška direkcija bo v nekaj dneh razpisala licitacijo za gradnjo peronov in tunela, ki bi vodil do njih. Skušali bodo dela tako pospešiti, da bodo go-

tova pred začetkom glavne turistične sezone. Glavni peron bodo razširili za 11 metrov. Od prvega perona bo vodil poseben tunel k drugemu in tretjemu. Prva dva perona bosta dolga po 300 metrov, tretji pa 240 metrov. Postavljena bosta še četrta in peti peron na zapadni strani. Tako v Zagrebu. Tudi v Ljubljani se borimo že dolga leta za razširitev glavnega kolodvora, pa preko idejnih zasnutkov ne pridemo, čeprav so pri nas okoliščine, ki zahtevajo povečanje kolodvora mnogo tehtnejše in nujnejše.

d V Zagrebu so natančni. V Zagrebu so začeli tudi promet pešcev urejevati po načelih velemest. Oni dan so se zato pojavili na vseh križiščih stražniki, ki so pešce opozarjali, kako je treba prečkati prometne ceste. Na ta način se bodo preprečevale tako pogoste prometne nesreče, o katerih je bilo vedno mnogo napisanega v Zagrebu in Belgradu, kjer so take vrste novost že uvedli. Nekaj časa bodo stražniki opozarjali ljudi, pozneje pa bodo vsak prestopke kaznovali. V Belgradu kaznujejo take prekrške s 70 dinarji denarne kazni, ki jo stražnik izterja na kraju samem, v nasprotnem primeru pa kršilca odvedejo na policijo.

d Novo cerkev v Hrastniku je blagoslovil predkole nedeljo lavantinski škof dr. Tomažič. Prve svete maše se je udeležilo nad 2000 Hrastničanov. Navzoča sta bila tudi ban dr.

Msgr. dr. Jos. Ujčić — novi belgrajski nadškof

Za belgrajskega nadškofa je imenovan msgr. dr. Josip Ujčić, bogoslovni profesor na teološki fakulteti v Ljubljani. Želeč gospodu nadškofa na odgovornosti polnem mestu obilnega božjega blagoslova, vdano in iskreno čestitamo!

Natlačen in prelat dr. Slavč, Vse v večjo čast božjo!

d Pretekli teden se je peljal skozi Ljubljano v Italijo madjarski regent admiral Horthy.

d »Poletje starih bab.« Oni torek zvečer se je zjasnilo. Pritisnil je mraz in že pčnoč je padla slana. Naslednji dan pa so bili travniki na Barju, na Ljubljanskem polju in drugod močno pobeljeni. Mraz je bil takšen, da so se napravile celo na okenskih šipah ledene rože in so stoječe vode lahko zamrzile. Toplota je padla pod ničlo. Na aerodromu je bila dosežena najnižja temperatura to jesen — 7° C, v mestu pa 3,5° C. Pred dobrim mesecem 22. oktobra je padla tudi huda slana. Zadnja slana ni nikjer napravila nikake škode, ker so vsi poljski pridelki že pospravljeni in tudi rože so že poprej ovenele. Čez dan je po lahni jutranji megli nastopilo lepo vreme. Pojavilo se je »poletje starih bab«.

d Kmet — predavatelj. V dvorani ljudske univerze v Zagrebu je pred polno dvorano predaval kmet Miškina. Njegovo predavanje je redke primer kmeta samouka, ki je izobrazil v črpal v kmetem gibanju in navdušenju, ki ga je začel med kmeti buditi Stjepan Radič. Poslušalci so bili s predavanjem izredno zadovoljni.

d Vlom v župnišče. V župnišču v Nevljah pri Kamniku so neznanzi vlomilci izvršili tatvino in odnesli železno blagajno v teži 76 kg, v kateri se je nahajalo okrog 2000 Din gotovine, hranilna knjižica za 3000 Din in razni uradni spisi.

d Od Zagreba sem grade novo cesto, ki bo speljana do Slovenije. Za to cesto bodo znašali stroški 35 milijonov dinarjev. Cesto tlakujejo s kamenitimi kockami.

d »Moderna« žaloigra. Pred nekaj dnevi je vzbudila v Mariboru veliko pozornost usoda 19 letnega delavca Franca Zumerja, ki se je vrgel v bližini Studeniškega gozda pod jutranji vlak in mu je lokomotiva odrezala obe nogi. Fanta so sicer našli še živega, vendar je pa kmalu za tem zaradi težkih poškodb, zaradi katerih mu je oteklo preveč krvi, v bolnišnici umrl. Ves čas do smrti je bil pri popolni zavesti, kljub temu pa ni hotel povedati ničesar o tem, kaj ga je gnalo pod vlak. Ljudje so začeli domnevati, da je bila vzrok njegovega samomora nesrečna ljubezen do 19 letne tovarišice iz tovarne, delavke Ane Karnekar iz Studencev, Potnikova 6. Kakor so pripovedovali fantovi tovariši, Ana Karnekar Zumer ni marala in da si je zato nesrečni fant izbral

VINA Za teško delo je močno vino!
Dobite ga najlažje v
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

prostovoljno smrt. Komaj pa so te govorce malo potihnile, že se je naglo raznesla vest o novi žaloigri, ki se je odigrala na istem mestu, kjer je vlak povozil Žumra. Dne 25. novembra zjutraj okoli 6 so našli na progi Ano Karnekarjevo, ki jo je povozil isti vlak, kakor Žumra. Tudi ona je dobila prav iste poškodbe. Lokomotiva ji je odrezala obe nogi nad kolenom. Nezavestno so reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer je umrla. Tudi Karnekarjeva ni zapustila nobenega pisma in tudi ni nikomur povedala, zakaj se je vrgla pod vlak. Domneva pa se, da je to svoje dejanje storila zato, ker jo je smrt njenega oboževalca tako pretresla, da si je izbrala isto pot v smrt kakor Žumra.

d Ljubljanska Sedejeva družina (zveza katoliških Primorcev) je priredila v spomin tridesetletnice pesnika Simona Gregorčiča dne 23. novembra v ljubljanskem Rokodelskem domu krasno akademijo s predavanjem prof. dr. Lavrentiča ter prihodnimi deklamacijami in petjem okteta vseučilišnikov.

d Izvoz v Nemčijo. Nemčija je dovolila količino za mesec december za zaklane in žive svinje ter goveda iz Jugoslavije v Nemčijo. Količina znaša za zaklano živino 10.000 komadov. Od te količine odpade na združništvo 2000 komadov. Za izvoz živih svinj je količina nekako 10.000 komadov. Na združništvo od-

d Če stranka ni zadovoljna z blagom, je tepena. Surovega trgovca imajo v Zagrebu na Ilici. Trговец namreč kupca, ki ni zadovoljen z blagom, kar pretepe. Uboга ženska je prišla k temu trgovcu in ga prosila, naj ji zamenja blago, ki ga je pred kratkim kupila. Za odgovor pa ni čula besedice, pač pa je po nosu padla klofuta, da se ji je vllila kri.

d Vajeniški dom v Ljubljani so obiskali pretkli teden nadškof dr. Jeglič v spremstvu stiškega g. opata in g. priorja.

d Za tiste, ki potujejo z železnico. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je razveljavilo prejšnji cenik odškodnin in glob, ki jih je odločil zakon o železnicah, proti prestopkom potnikov. Po novem ceniku so v načrtu tudi za najmanjše prestopke globe. Tako je določena globa 1 Din v tretjem razredu, 2 Din v drugem in 1 Din v tretjem razredu za vse tiste, ki denejo noge na klopi, na blazinasto naslonjalo ali kdor leže obut na sedež. Ponojni prestopke se kaznuje z globo 10 Din. Za umazanje stranišča se plača v tretjem razredu 2 Din, v drugem 4 Din in v prvem 8 Din. Za umazanje sedeža, blazin ali naslonil se plača v tretjem razredu 3 Din, v drugem 10 in v prvem 15 Din. Za umazanje mehkega dela oprave, ki ima za posledico razkužitev, se plača v tretjem razredu 70 Din, v drugem 150 Din.

da je denar prejel, poleg tega pa mu je le naročil, naj obvesti upravnika rudnika v Blagojevem Kamnu, da pripravi za hajduka 100 tisoč Din, ker se bo v kratkem oglašil tudi pri njem. Nato je Mihajlovič odšel neznanokam iz bodo orožniki najbrž imeli precej posla, preden jim bo ta predrzni hajduški nasilnež padel v roke.

d Obupen položaj rudarjev v Stanovskem. V bližini Poljčan se nahaja premogovni rudnik Stanovsko, ki je zaradi svojevrstnih razmer postal znan po vsej Sloveniji. Rudnik je last »Hrvatske delniške družbe«, ki jo vodi dr. Ključenko iz Maribora. Kapital je po večini last ruskih emigrantov. Rudnik je znan zaradi tega, ker ima gotovo rekord glede štrajkov. Že letos so rudarji štrajkali tri-ali štirikrat. Stavka je bilo edino sredstvo, s katerim so od vodstva izsilili izplačilo mezde. Rudnik se neprestano bori z denarnimi težavami. Zgodilo se je, da so bili rudarji že po nekaj mesecev brez plač, da so se zadolžili vse na okrog, potem pa jih je rudnik skušal izplačati z nekimi boni, ki jih pa trgovci niso hoteli vnovčiti. Po zadnjem štrajku je prišlo do sklepa kolektivne pogodbe in do obljube, da se bodo mezde izplačevale v redu. Na jesen pa so se pojavile zopet težave. Rudnik dolguje rudarjem na mezdah za september 9000 Din, za oktober pa kar že 40 tisoč dinarjev. Rudarji si niso vedeli drugače pomagati, pa so posegli zopet po štrajku. To pot se niso zadovoljili samo s stavko, zasedli so tudi rov in rudniške naprave. V ponedeljek je prva zamena ostala v rovu, v torek se ji je pridružila še druga in nato so začeli s stavko še rudarji v dnevnem odkopu. V rovu je ostalo 45 rudarjev, ostalo rudniške obrate pa je zasedlo 75 delavcev, tako da stavka skupno 120 rudarjev. Delavci, ki so v rovu, odklanjajo vsako hrano in hočejo vztrajati, dokler se stvar z mezdami ne uredi. Položaj rudarjev in njihovih družin je res obupen in moralo bi se z odločnimi ukrepi napraviti konec neznosnim razmeram pri rudniku.

d Nova elektrarna je pričela obratovati na Pohorju. Dajala bo električno razsvetljavo in pogonsko moč tamošnjemu počitniškemu domu ter vasi Sv. Martin na Pohorju.

d Za nedeljski počitek. Ban dr. Marko Natlačen je na prošnjo Zveze živalskih delavcev Jugoslavije, podružnice v Ljubljani in Združena mesarjev na Jesenicah odredil za Jesenice, Javornik in Koroško Beło nedeljski počitek v mesarski obrti, ki traja od 15 septembra do 15. maja vsakoletno. S tem je nedeljski počitek v mesarski obrti upeljan že skoraj v vsej dravski banovini, razen Celja, kjer pa bo še v teku tega tedna stopil v veljavo. Tudi uredba o prepovedi nočnega dela in točnega nedeljskega počitka v pekovski stroki bo skoraj izšla in zboljšala položaj pekovske obrti in pekovskega delavstva.

d Podjetje bo razširila. Tekstilna tovarna Bren v Studencih pri Mariboru je dokupila poleg svojega obrata večje zemljišče, na katerem bo zgradila nove tovarniške prostore ter z njimi svoje podjetje znatno razširila.

d Za polji — žabe. Iz nekaterih naših pokrajin so letos izvažali polje v Francijo. Zdar so poljjo dobo zaključili, istočasno pa se je pojavilo zanimanje istih francoskih izvoznikov za žabe. Edini, ki so žabe do sedaj izvažali, so bili Hercegovci okoli Metkoviča. Sedaj so začeli s podobnimi kupčijami tudi Medjimurci, ki je pri njih mnogo močvirij, v njih pa mnogo zelenih žab. Kmetje morajo ujeti žive žabe in jih v košarah prnesti v skladišča. Tam ža-

pade 4000 kom. Količina za izvoz goveda znaša 4000 komadov, na združništvo odpade 1600 komadov.

d Boljševiki nadaljujejo s podiranjem križev. Boljševiki, voditelji sračjih gnezd, so se te dni lotili starodavnega križa, desettisočdom turistov znanega križa ob cesti na Golico, ki stoji na prvem ovinku nad Jesenicami. Nešteto krat je bil ta lepi, na tako idilično lepem kraju postavljeni veliki križ slikan in gotovo je, da bo marsikateri planinec, ko bo bral te vrstice, poiskal v svojem albumu sliko tega križa z ozadjem Plavža pri Jesenicah. Ono nedeljo pozno zvečer je križ še stal, tudi še, ko se je župnik od Sv. Križa vračal od zasedanja jeseniškega občinskega sveta, je bil križ na svojem mestu. Ko pa so sledeči ponedeljek zjutraj delavci od Sv. Križa, ki hodijo na dalo v jeseniško železarno, šli proti Jesenicam, križa ni bilo več, izravan in podrt je ležal pod cesto. Rovtarji so se zgrozili, ko so videli, kakšno bogoskrunstvo se je izvršilo. Križa, mimo katerega so se priporočali, ko so hodili na delo, ni bilo več. Kot blisk se je po vseh Jesenicah in še daleč naokoli zvedelo za ta zločin, kakršnega v tem kraju ne pomni nihče. Vse se zgraža nad tem grozodejstvom. Križ bo verno ljudstvo seveda zopet postavilo na prejšnje mesto.

Za vatopanje in izstopanje iz vagonov, dokler vlak še vozi, se plača 5 Din. Ista globa je določena tudi za potnike, ki odpirajo vrata, ko vlak še vozi. (Kaj pa, če sprevodnik pravčasno na namembni postaji vrat ne odpre, kar se čisto zgodi?) Za metanje predmetov skozi okno, zaradi česar bi lahko nastala škoda, se plača razen odškodnine še globa 50 Din. Prav tako se plača 50 Din globe poleg odškodnine tudi za vsako umazanje zunanjsčine ali notranjsčine vagonov. Globa se poveča na 100 Din, če umazanija žali javno moralo. Naposled se izključijo vsi potniki od vožnje in izročijo policijskim oblastvom v nadaljni postopek, če nosijo s seboj goljive ali eksplozivne predmete ali celo strelno orožje.

d Na en dan se je poročilo 24 parov v Tolisi v Bosanski Posavini. V tem kraju je namreč stara navada, da se vse poroke enega leta izvrše na isti dan.

d Hajduk prvega reda. Te dni je zloglasni hajduk Jorgovan Mihajlovič v družbi ravno tako »slovitega« razbojnika Pavla Dokiča vdrl sredi rudarskega naselja na Blagojevem Kamnu pri Majdanpeku v hišo inž. Kavalasa. Hajduku je morala inženjerjeva žena pripraviti večerjo, nato pa je hajduk prisilil tudi inženjerja, da mu je dal 9400 Din. Kakor hitro je prejel ta znesek, je hajduk izdal inženjerju potrdilo,

bam porežejo zadnje krake, ostanek pa imajo za prehrano perutnine. Zimski čas je prav primeren za take posle, ker kmetje nimajo dela na poljih, nabirajo pa žabe tudi rajši, ker so se preprčili, da nabiranje polžev ni bila potegavščina, kakor so nekateri mislili spóčetka.

d Meteor je padel na slovenska tla? Potniki, ki so prispeli oni večer z mariborskim avtobusom iz Celja, so pripovedovali o zanimivem nebesnem pojavu, ki so ga opazili na vožnji v bližini Slov. Bistrice. Ko so se okrog pol 7 zvečer vozili proti Slov. Bistrici se je nenadoma zablistalo nebo v skoraj dnevni svetlobi in z viška je priletela ogromna ognjena krogla ter se zarila v tla med Slov. Bistrico in Poljčanami. Bil je to padec zelo velikega meteora (podnebnika), ki je povzročil v vsej okolici umevno pozornost.

d Strehe je kradel. Pred meseci so se pojavile v Ljubljani nenavadne tatvine. Tako je nekdo kradel zlebučke s streh, trgal bakrene in cinkaste strehe ter odnašal pločevino. Med drugim je zginil velik kos cinkaste strehe s stranišča na Napoleonovem trgu, pločevina z neke hiše v Komenskega ulici ter več kopalnih kadi. Ta tat se je po navadi delal, kakor da je zaposlen klepar, ki ga pošilja kakšno podjetje, bakreno pločevino in kadi pa je prodajal trgovcem s kovinami, ako jih je hotel kdo kupiti. Policija je dolgo iskala, kdo bi to kradel ter končno ugotovila, da to ne more biti nihče drugi, kakor brezposelni pomočnik Mirko Copič. Policija je te dni tega Copiča po dolgem iskanju našla in aretirala. Copič je priznal skoraj vse očitane mu tatvine, razen tatvine pločevine raz javno stranišče na Napoleonovem trgu. Policija Copiča še zaslišuje. Skoda, za katero sumi policija Copiča, da jo je on povzročil, znaša okoli 8000 Din.

d Močne potresne sunke so čutili v noči od 23. na 24. novembra v Doboju, Slavovskem Brodu, v Slavovski Požegi in Banjaluki.

d Likof so imeli te dni v bolnišnici na Studencu pri Ljubljani. Dogradili so opazovalni oddelek, ki je dolg 56 m in širok 14 m. Stavba je visoka 16 m, je podkletena in ima dve nadstropji. V pritličju in prvem nadstropju bosta po dva veliki skupni spalnici, na katere se naslanjajo dnevni prostori, manjše sobe, kopalnice in druge pritlikline. V II. nadstropju bodo spalnice za strežno osebje. V kleti bo tudi velika, lepa dvorana, dolga 14 m in visoka 7 m, opremljena z vsem potrebnim za skioptična predavanja.

d Tudi po zimi gobe rastejo. Ne sicer v gozdu, ampak — v svinjaku posestnika in trgovca Rudolfa Skupka v Zagradcu na Dolenskem. Ta ima zidane svinjake, v katerih so leseni predeli. Pred dobrim tednom je iz špranje v nekem tramu pogledal pravi užitni »jurček« na beli dan in je dorasel v pravega korenjaka. Poleg njega pa odganja še več malih »jurčkov«, ki so sveži in lepi tako, da kaže, da se je tu naselila kar cela gobanova družina. Pojav zbuja splošno pozornost. G. Skupek je kot trgovec kupčeval s suhimi gobami in je gotovo, da so prišli zreli trosi gob na kak način v svinjak, kjer jim je ugajalo tako, da so kljub mrazu začeli množiti svojo družino. Pač redka igra narave.

d Kar 31 jurjev je izginilo. Pri gostilničarju in mesarju Filipu Meršniku v St. Lovrencu na Pohorju je bila odkrita velika tatvina, izvršena na zagoneten način. V nedeljo je Filip Meršnik odprl svojo »verthajmeroo«, da bi vzel iz blagajne nekaj denarja. Presenečen je opazil, da je nekam izginil pisemski zavitek, v ka-

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

terem je bilo 30 jurjev. Še pred nekaj dnevi ga je videl na običajnem mestu v blagajni, kamor ga je položil pred mesecem dni, sedaj ga pa kljub vsemu iskanju ni bilo več v blagajni. Izginil je kakor kavra. Meršnik je ves prestrašen potem pogledal še v listnico, ki je bila v blagajni ter je v njej hranil štiri tisočake. Tudi iz listnice je manjkal en tisočak. Na blagajni ni bilo nobenih sledov kakega nasilnega odpiranja ter je storilec očitivno na nepjasen način prišel do gospodarjevih ključev ter si jih izposodil za kratek čas, da je vzel iz blagajne 31 tisoč dinarjev.

d Za državne upokojence. Dosedanje železniške legitimacije, katerih veljavnost še ni iztekla, se podaljšujejo do zamenjave za nove, toda najdalje do 31. decembra 1937. Upokojenci in upokojenke, katerim izplačuje prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj ji čimprej predložijo svoje legitimacije zaradi podaljšanja njih veljavnosti za leto 1937, zlasti če so že izrabili ali pa za leto 1936 ne nameravajo izrabiti vseh voženj. Hkratu naj plačajo na čekovni račun št. 10011 za vsako legitimacijo 4. Din in sicer za železniško znamko 2 Din, za nabavo novega kupona 2 Din. Kuponi za leto 1936 v letu 1937 ne bodo veljavni. Železniško znamko more kupiti pri železniški blagajni vsak upokojenec sam in jo predložiti dravski finančni direkciji hkratu z legitimacijo. Znake pa ne sme nalepiti v legitimaciji

nihče sam. Kdor nabavi znamko, naj pošlje le 2 Din za kupon. Poštne znamke in kolke, poslane namesto denarja, bo direkcija upokojencem vračala, ker jih ne more uporabiti. Položnice za čekovni račun št. 10.011 dobe upokojenci pri davčnih upravah po 25 par. Za leto 1937 podaljšane stare, kakor tudi za to leto naročene nove železniške legitimacije bo direkcija razposlala ali pa izročila osebam neposredno šele po 1. januarju 1937. Kdor železniško legitimacije izgubi in želi dobiti novo, mora javiti dravski finančni direkciji in priložiti 50 Din za stroške, da se legitimacijo razglasi za neveljavno. Šele potem sme prositi za novo.

d Trojčke je povila v Borči pri Zemunu 18 let stara kmetica Radmila Lasič. Dva dekca sta ostala pri življenju, tretji pa je takoj po rojstvu umrl.

d Če nasedeš zvitemu tatu. Svojo bolno ženo v zagrebški bolnišnici je prišel nedavno obiskat kmet Mehmed Mafirovič. Pa imel je smolo, da je nasedel nekemu tatu in njegovemu zvitemu postopku z izgubljenimi denarnico. Ko je kmet stal pred kliniko, so stali v neposredni bližini trije mladeniči. Eden iz skupine je pristopil h kmetu in se začel z njim pogovarjati. Sredi pogovora pa se je obema približal še en mladenič in začel tarnať, da je izgubil svojo denarnico. Kmeta je kar napadel, da je on našel denarnico in jo spravil v žep. Kmet se je

upiral, naglašal poštenje tako jasno, da so se začeli pripraviti. Ves ogorčen je kmet dejal, naj ga v dokaz njegove poštenosti preiščejo. To je bilo pa tisto, kar je hotel tat izrabiti in doseči. Prebrskal je kmetove žepne in mu odnesel 350 Din. Ko je pa kmet sam segel v žep, so se neznani tatovi vsi naglo odmaknili. Kmet ni imel več niti denarja, da bi se vrnil domov.

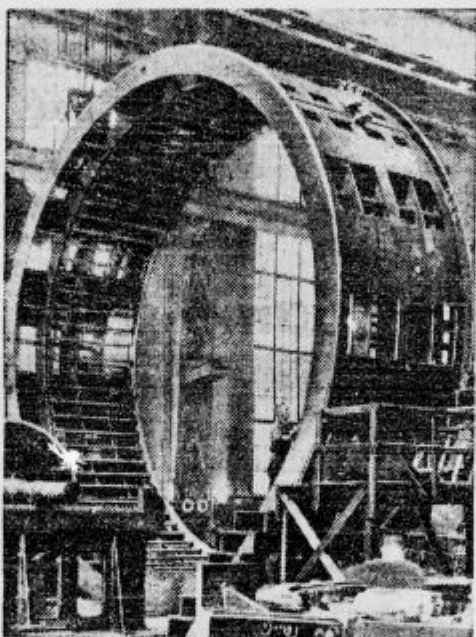
d **Grobove starih hrvatskih kraljev iščejo** v Vrhpolju v Dalmaciji. Starinoslovec pater Alojzij Maruna je v svojem proučevanju prišel do sklepa, da so temelji neke stare hrvatske cerkve na neki njivi v tem kraju. Kupili so zato tisto njivo. Res so kmalu izkopali kosce groba ter neki latinski napis, ki kaže, da so raziskovalci na pravi poti. V Poljanah pa so odkrili temelje starokrščanske bazilike. Zaradi teh uspehov se nadejajo, da bodo odkrili še marsikatero važno stvar, ki bodo utegnile razjasniti nekatere doslej še temne dobe v hrvatski zgodovini.

d **Pri kilogramu 11 Din čistega dobička.** V Sarajevu je bila nedavno zanimiva razprava na tožbo nekega tovarnarja kvasa proti sarajevskemu peku. Branilec peka je iznesel nekatere podatke, koliko zaslužijo tovarnarji kvasa v Jugoslaviji. Zaradi zakonskih določil se je omejilo ustanavljanje novih tovarn kvasa, s čemer so dobili dosedanjí tovarnarji pravi monopol na kvas. Nastale so seveda zaradi tega visoke cene kvasa, ker so vsi tovarnarji stopili v kartel. Nekateri peki pa so si znali tako pomagati, da so kvas uvažali iz Češko-slovaške. Kljub veliki carini je bil kvas še vedno za 5—6 Din cenejši kot domači. Branilec je ugotovil, da imajo tovarnarji kvasa pri vsakem kilogramu po 11 Din čistega dobička in so pred letom tako zaslužili nad 35.000.000 Din.

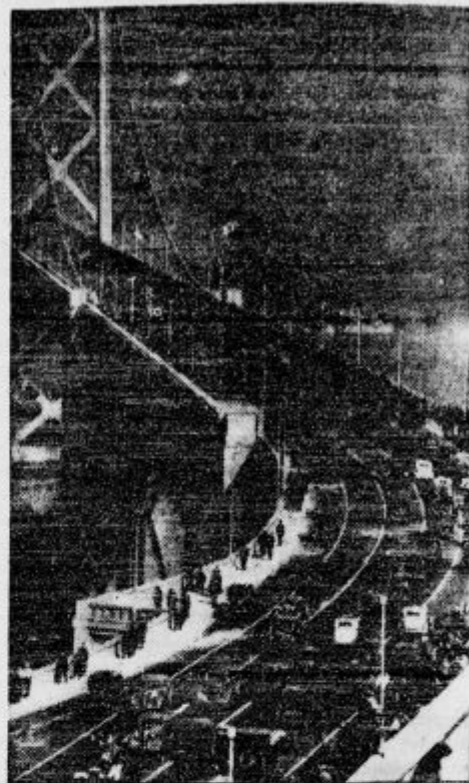
d **Ujeli so tičke uzmoviče.** Zadnje čase so v Domžalah in okolici ukradli tatovi več panjev čebel. Tako so bile ukradene čebele v noči na 15. novembra posestniku Valentinu Pavli v Domžalah v vrednosti 1000 Din. Storičci so odnesli čebele iz čebelnjaka, ki je na njegovem dvorišču. Takrat storičecv niso mogli takoj dobiti, sedaj so pa po stopinjah čevljev izsledili brate Rihtarja Andreja, rojenega leta 1911, dimnikarskega pomočnika iz Ljubljane, Rihtarja Viktorja, roj. l. 1913 v Domžalah, tudi dimnikarskega pomočnika; tretji pa je Rihtar Feliks, roj. l. 1916 v Domžalah, sedlarski pomočnik. Navedeni so ukradli tudi v noči na 17.

oktobra t. l. panj čebel Josipu Vrhuncu, postajenačelniku na železniški postaji Jarše-Mengeš. Ta panj čebel je vreden 500 Din. Dne 23. t. m. je orožništvo iz Domžal izvršilo na domu Rihtarja hišno preiskavo in pri tem našlo ravno take čevlje, katerih stopinje so se našle pri čebelnjaku Pavlija. Potem so orožniki tudi pregledali Rihtarjev čebelnjak. Tam so našli panje in čebele, ki sta jih lastnika Pavli in Vrhunc spoznala za svojo last. Panji so bili deloma že prepleškani in satovji; v njih je preloženo tako, da bodo čebele najbrže poginile.

d **Novo živahno delovanje opažamo v ljubljanskem občinskem svetu,** kakor tudi na magistratu, odkar načeluje Ljubljani župan dr. Adlešič. Dne 24. novembra se je zopet vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan je poročal o uspehu novega 6% obligacijskega posojila v znesku 20 milijonov Din in o najetu 30 milijonskega posojila pri drž. hipotekarni banki. — Mostnina v pomoč brezposelnim je

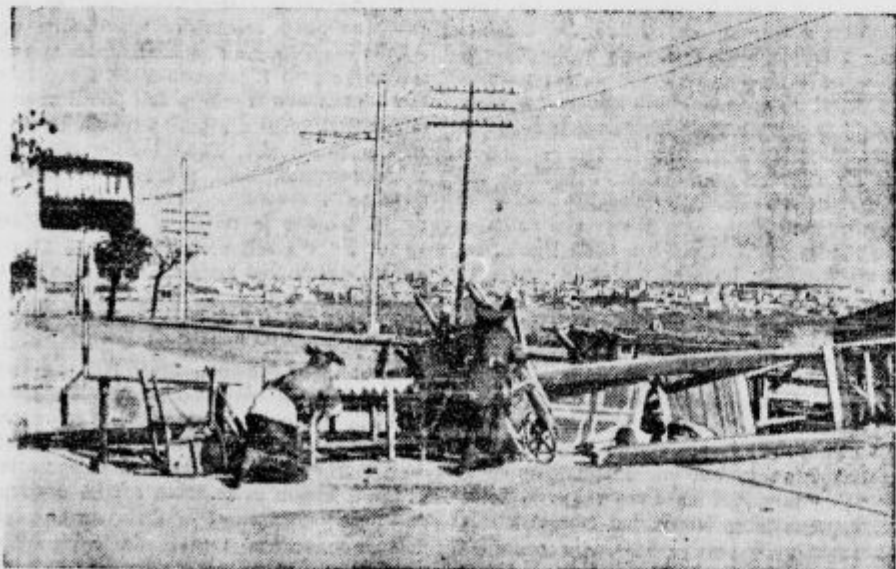
Električni generator (stroj za proizvodnjanje elektrike), ki bo tehtal pol milijona kilogramov, izdelujejo sedaj v Nemčiji za neko elektrarno v Južni Ameriki.

Največji most na svetu so z ogromnimi stroški — skoraj 4 milijard dinarjev — zgradili v Ameriki med mestoma St. Francisko in Oakland. Most visi na močnih vrveh in je prirejen za železniški in tramvajski ter avtomobilski promet, pa tudi za pešce, kolikor jih je še v Ameriki.

vrpla 14.000 Din, prostovoljna socialna davečina na sobe in uslužbenca pa nekaj nad 100 tisoč Din. Glede dnevničarjev je župan pojasnil: Že doslej je poskrbljeno, da dnevničarji ne bodo več tako sramotno plačani, kakor so bili doslej, in stoji sedanja občinska uprava na stališču, da izpod 1000 Din ne sme biti nihče plačan, tudi če je nastavljen iz drugih fondov, kakor iz proračunskih sredstev. Na vprašanje dr. Bohinjca, čemu so bile potrebne deljene uradne ure na magistratu, pa je župan odgovoril s krepkimi podatki, namreč s primeri, da je na domovinskem uradu ugotovil pri reviziji pri enem samem uradniku 1367 zaostalih aktov, na eksekutivnem oddelku pa čez 5000 zaostalih aktov. Deljene ure so v korist čimprejšnje ga rednega obratovanja mestnega magistrata; ko pa bodo ti zaostanki odpravljeni, bodo možne seveda zopet običajne uradne ure. Župan je navajal tudi primer, ko je zaradi malomarnosti nekega magistratnega urada večji milijonarski posestnik ostal dolžan mestni občini okoli 120.000 Din. Mestno uradništvo je zato tu, da skrbi za pravilno obratovanje mestne občine. — Pojasnilo g. župana so vsi občinski svetniki vzeli z odobravanjem na znanje.

d **Sladkor za vinski mošt.** Na predlog finančnega ministra je ministrski svet izdal uredbo o podeljevanju sladkorja brez plačila državne trošarine za vinski mošt. Uredba se glasi: Za vinski mošt izdelka 1936 se sme dati sladkor brez plačila državne trošarine in svrhu povečanja sladkorja v moštu. Ta sladkor je prost tudi banovinske in občinske trošarine. Sladkor mora bit denaturiran. V ta namen se lahko nabavi sladkor brez plačila trošarine iz državnih sladkornih tovarn ali iz skladišč teh tovarn, ustanovljenih v ta namen. V smislu do-

Pred španskim glavnim mestom Madridom divjajo že dolgo hudi boji. Beli napadajo mesto s topovi in s rakoplovi, rdeči se pa krčevito branijo. Slika kaže barikade pol km pred Madridom.

ločb čl. 2 zakona o vinu in čl. 4 pravilnika za izvršitev vinskega zakona se lahko dovoli nabava sladkorja brez plačila trošarine za dodatke vinskemu moštu v količini največ 4 kg sladkorja na 100 litrov vinskega mošta. Dovoljenja za izdajanja sladkorja brez plačila državne trošarine, za slajenje vinskega mošta bo izdalo pristojno finančno ravnanstvo. Pogoje za izdajo dovoljenja za nabavo sladkorja brez plačila državne trošarine za slajenje vinskega mošta in nadzorstvo nad uporabo v ta namen izdanega sladkorja bo predpisal finančni minister.

d Kdaj lahko obdaviš svinjerejca. Glede na vprašanje, kako je obdaviš kmete, ki se bavijo s klanjem in prodajo svinj, je davčni oddelek finančnega ministrstva dal pojasnilo, da se kmetje, ki se bavijo s klanjem in prodajo svinj, dele v dva vrsti. V tiste, ki rede svoje svinje na lastnem posestvu in jih hranijo s krmo z lastnega posestva ter dokupujejo samo manjkajočo krmo — in v kmete, ki zraven svinj, ki jih rede na svojem posestvu, kupujejo še druge in jih rede, a jim krma z lastnega posestva ni zadostna za rejo svinj, temveč jo morajo kupovati pri drugih pridelovalcih. Prva skupina ni podvržena plačilu pridobnine pri prodaji na tak način prodanih svinj, druga skupina pa mora plačati pridobnino na dohodke, pridobljene s klanjem in prodajo svinj.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložili znamko za odgovor za 3 Din.

IZ DOMACE POLITIKE

d Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico so končane. Zmagala je naša kompromisna lista, le v Brežicah so zmagali nasprotniki.

d Dne 9. decembra mine 10 let, odkar je umrl srbski politik Nikola Pašić. Ta dan bodo v Belgradu žalne spominjske svečanosti za prvakom bivše srbske radikalne stranke.

d Iz Jugosl. nac. stranke sta izstopila bivaša poslanca Ljubiša Trifunović in Arsa Foritić. Oba sta bila člana glavnega, oziroma banovinskega odbora Jug. nac. stranke. List za listom pada...

d Frontarji zabavljajo, klerikalci pa delajo. Stiska, v kateri so zadnja leta vse naše bolnišnice, je v zadnjem času privedla do važnih novih zgradb, ki se dovršujejo z največjo naglico. Tako je bil v surovem dograjen kirurški prizidek v ljubljanski Splošni bolnišnici. Z vsa naglico grade v Mariboru štirinadstropen paviljon na vrtu sedanje bolnišnice. V tem paviljonu bodo dobili prostora kar trije razsežni oddelki. Razširjajo tudi bolnišnico v Ptuj. Umobolnica na Studencu pa je za letošnjo jesen dobila velik in lep opazovalni oddelek za moške. Zgradbo tega oddelka je izlicitalo gradbeno podjetje Mavrič iz Ljubljane, ki je prevzelo zidarska, železobetonska in težaška dela. Ves paviljon je proračunan na okrog 1.990.000 Din in bo s tem denarjem mogoče dograditi paviljon popolnoma. Opremo pa bo treba nabaviti iz drugih sredstev.

d Široko razpredeni komunistični organizaciji so prišli na sled v Zagrebu. Zapri so 27 oseb. Tudi v Sloveniji se pod nedolžno krinko marksističnih organizacij skrivajo tu in tam prava komunistična legla in naravnost obéudujemo, zakaj je merodajna oblast napram komunističnim rovarjem in hujskačem v nekaterih v tem pogledu razupitih krajih tako popustljiva. Svobodno igrajo igre, ki smešijo ve-

Le tako naprej!

V težkem času, ko vse toži o krizi, ko manjka denarja na vseh straneh, je začela poslovati KARITAS. Začetek je bil zelo težak. Ni bilo lahko premagati nebroj predsodkov in ugovorov. Velika je bila konkurenca v Samopomoči, ki je z varljivimi objubami mamila in vabila ljudi k sebi. KARITAS ni mogla za kovača obetati jurja. KARITAS je solidna ustanova.

A zdrava sadika požene krepko kljub oviram in preraste nezdrave. Danes je KARITAS pri nas že popolnoma ukoreninjena in splošno znana. V petih letih je KARITAS postala največje ljudsko zavarovanje!

KARITAS je presajena k nam iz Nemčije in Avstrije. Tam uspeva sijajno, vzorno. Na Nemškem je zavarovano vse. To je dokaz visoke kulture. Črnec v pragozdu in Indijanec v svoji preriji — ta ni zavarovan. On živi brezakrbno iz dneva v dan. Kulturen človek pa gleda v bodočnost, ne prepušča svoje usode slepemu slučaju. Kulturen človek je zavarovan.

Kar se je drugod sijajno obneslo, se je tudi med nami. Nočemo v kulturi zaostajati za našimi močnejšimi sosedi! Naše ljudstvo je kulturno! Naše ljudstvo vedno bolj čuti potrebo zavarovanja in spoznava njegov socialni in gospodarski pomen. Naše ljudstvo skrbi za svojo bodočnost in se zavaruje.

KARITAS — s ponosom lahko gledaš na prvih pet let svojega prizadevanja! V novem letetju razmahni se še bolj! Velika in lepa je tvoja naloga! Preprečuj socialno propast našega ljudstva in daj mu lepšo gospodarsko bodočnost!

ro in duhovščino, kvirajo mladino in jo vzgajajo za puntarje. Kako dolgo še...

d Za ureditev delavskih mezd. Na shodu v Krivi Palanci je minister Cvetković izjavil tudi tole: Sedanja vlada je prva v naši politični zgodovini, ki odločno vztraja in se postavlja na stran delavnega sveta, ki se je dosedaj v naši državi premalo upošteval. Zato je vlada že letos delavstvu dopustila, da je moglo izrabiti vsa zakonita sredstva in celo štrajk, samo, da pride do svojih pravičnih mezd. Kraljevska vlada bo od svoje strani tudi z zakonsko uredbo uredila najobčutljivejše odnose med kapitalom in delavstvom ter bo izdala uredbo o minimalnih delavskih mezdah in starostnem zavarovanju.

d Pred rešitvijo hrvatskega vprašanja? Angleški časopis »Temp« je priobčil te dni obširen članek o političnem položaju v Jugoslaviji in pravi med drugim, da se bo v kratkem začelo živahno delo za ureditev hrvatskega vprašanja. V začetku članka pravi, da se bo knez namestnik Pavel vrnil kmalu v Beograd in omenja, da je bil dr. Maček tik pred odhodom kneza namestnika v London v avdenci pri njem. Nato poudarja člankar, da je zdaj ugodno ozračje za proučevanje hrvatskega vprašanja. Dalje govori o stališču opozicije in omenja besede dr. Stojadinovića, po katerih je najvažnejša opozicija v Jugoslaviji Mačkova skupina. Končno ugotavlja, da se sedaj prvič po uvedbi diktature v Jugoslaviji sme tako javno in odkrito razpravljati o važnih vprašanjih, zahvaljujoč vladi dr. Stojadinovića. Politično življenje gre brez vsakih težkoč v smeri končne ustavitve in zdravega pojmovanja karisti velike jugoslovske skupnosti.

NESREČE

d Skedenj je zgorel novomeškemu mesarju in posestniku Goležu.

a Ko je hotela razpihati ogorek. Kot živa plamenica je zgorelo 10 letno dekletce v Kostajnici na Hrvatskem. Dekletce je bilo na paš in je hotelo razpihati ogorek in si narediti ogenj. Plamen pa je zagrabil za obleko, da je bilo dekletce takoj v plamenih. Letalo je sem in tja, gorelo je vse bolj. Ko so jo ljudje rešili, je bilo že prekasno, kajti sežgano meso je jelo od nje odpadati. Dekletce je izdihnilo.

d Saše so se vzele v dimniku posestnika Stefana Rihtarja v Oslju pri Mariboru. Požar je zajel tudi stanovanjsko poslopje, ki je bilo krito s slamo.

d Kozolec je pogorel do tal posestnika Krumpačniku Janezu v Rečici ob Savinji.

d Še ena nesreča v tovarni »Titan«. Strojni delavec 24 letni Ciril Pirc iz Hudega pri Radomljah je delal v tovarni »Titan« v Kamniku pri rezalnem stroju. Med delom pa ga je rezalni stroj prijel za roko in mu jo odtrgal pri komolcu.

d Vile so ji prebodle vrat. V Vodah v občini St. Jurij pod Kumom je padla na gnojne vile 12 letna posestnikova hčerka Franciška Brnjavec. Vile so ji prebodle vrat ter je deklica dobila nevarne rane. Zdravi se v ljubljanski bolnišnici.

d Mož je stopal ob progli. Blizu Osijeka je motorni vlak, ki vozi tamkaj z brzino 140 km na uro, povozil mladega delavca. Mož je stopal ob progli in mu prav ta čas vozil nasproti vlak krajevske proge Osijek—Našice. Železniški čuvaj mu je vpil in dajal svarilne znake, vendar ga delavec ni poslušal, ali pa ne razumel. Že je pridiral vlak in ga raztrgal na kose.

d Stroj mu je zmečkal roko. Te dni se je v litografski delavnici Cemažar v Ljubljani pripetila nesreča. Stroj je zagrabil strojnika Vinka Strozaka za roko ter mu je zmečkal. Kljub najhujšim bolečinam je strojnik s proste roko sam odbil vijake in izvil roko, nato pa od bolečin omedlel.

d Teško železo je padlo na nogo železniškemu nastavljenču Ivanu Zdošku v delavnici v Mariboru. Zlomilo mu je nogo v gležnju.

d Mlinsko vreteno je zmečkalo roko 37-letnemu mlinarju Juriju Pristovniku. Pripeljal so ga v mariborsko bolnišnico.

d Med dvema jamskima vozičkoma. Ono soboto se je ponesrečila v premogovniku 23-letna delavka Tratnik Amalija s Sp. Rečice pri Laškem. Prišla je med dva jamska vozička, ki sta jo težko poškodovala na glavi in na desnih roki.

d Iz drugega nadstropja je strmoglavil. V mariborski bolnišnici se je ono noč odigral pretresljiv prizor. V bolnišnici se je nahajal bivši prevoznik Ivan Klinger, rodом iz Ptuja, pristojen pa v Maribor. Bil je v prostorih za bolne na pljučih. Ti prostori se nahajajo v drugem nadstropju bolnišnice. Bolehal je že dolge časa na pljučih, njegovo stanje pa je bilo precej težko. Kljub boleznim pa si je želel Klinger, da bi prišel iz bolnišnice, pritoževal pa se je svojim sobolnikom, da ga baje sorodniki nočejo sprejeti v oskrbo. Usodno noč so okrog pol 8 zvečer dobili bolniki injekcije, s katerimi se jim omogoči spanje. Take injekcije prejemajo pljučno bolni vsak večer. V teku noči pa se je eden od bolnikov prebudil, ker ga je mrazilo. Opazil je, da je okno odprto, obenem pa je videl, da je Klingerjeva postelja prazna. V zli slutnji je pozval službujočo sestro, ki jo

RAZGLLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Preleteli leteni na mednarodnem bojišču ne izkazuje posebnih sprememb. Armade generala Franco je zadela v Madridu ob nepriznanih položajih, ne da bi dosegle glavni cilj; zavzele celo španske prestolnice. Španski rdečarji poročajo, da so se neznanišči petdeset neoboroženi umaknili, ker so bili v nevarnosti, da jih obkrožijo in zajamejo rdeče čete. Nacionalistično zračno brodogojstvo je napadlo mesto Kartagena, kjer je bilo zbrano rdeče bojno brodogojstvo. Nacionalisti so pri tem po-

topili več vojnih letal in tudi niso napravili veliko škodo. Ker 8. ruskih vojnih letal je na poti s španske vođe. Te letalje imajo nalogo, da v rajejo takse trgovske letalje. Ki prepečeno je rdeče armado vojni materiala in s tem prepreči, da bi jih napadla španske nacionalisti, če ali kakor druge voje letal. Rusji pošiljajo španske rdečarje tako čisto in izredno, da iz španske državljanske voje lahko vsaki čas nastane še kak hujšega, karne s šp. državljanske vojske v eni sami državi.

Pred novimi evropskimi zapetijaji

Če se je sovjetska Rusija se varovani vnesvarjanja v ameriški spor, je v španski meščanski vojni poznala svoje pravo lice. Evropa je danes že razdeljena naprej v tabora fašistov in sovjetov, ki so si nasproti v temeljnih naziranjih o svetovnem redu in miru — in še v labor nevtralnih držav, ki proglašajo demokracijo za edino jamstvo

mirne bodočnosti. Danes še je labor nevtralnih držav, ki ga tvorijo predvsem Anglija, Francija, Poljska in Mlada zveza, vsa pa soj obojeznih sil v stani, da obvaruje Evropo pred novimi vojnimi zapetijaji. Begotova je, kaj se pride za Španijo, se lahko ne pojavijo potresni sunki na površje s drugih držav.

izkain Klingerja po oddeleku, pa ga ni našli. Potem so pogledali skoz: okno na dvorišče ter opazili na betonskih tleh neko svetlo podmet. Pometli so navzdol in našli na dvorišču Klingerja mrtivega. Običen je bil v nočno bojniško stražo, prepojeno s krvjo, lobanjo pa je imel vso razbito, da so možgani gledali iz strahovitih ran. Klinger se je v trenutku obupa ali čustvene zmedenosti strmoglavil z višine drugega nadstropa na betonirano bojniško dvorišče ter obtejal s strjo lobanjo na mesto mrtvega.

Č Cirilistina je zgrabila 19 letnega delavca Janeza Seizana iz Kibnega pri Kadovljici. Je moral v bojnišnico.

Č Jermen ga je vrgele pod strop. V Köllnerjevi tovarni v Slovensjradu se je pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje mladega delavca. 27 letni Franc Breznik iz Umajne je Smerlinski občini je imel nalogo, da je vsako jutro ob 4 prišel v tovarno, zakuril peč: ter spustil v pogon pihalniki, s katerim se razpihava v peceh ogenj; da so do 6 ure jutraj, kadar pridejo ostali delavci v tovarno na delo, že dovolj razžariene. Usodnega dne pa je Breznik zaspač ter prišel v tovarno šele ob 5. Zaradi tega je zelo hitel, da bi vse pravčasno opravil, pa je pri tem našel premalo pazil na zavarovanje. Kadar se da gonilni jermen, ki poganja pihalniki, na jermenico, se mora ustaviti glavno vodno kolo, ki je zaradi pogona dinama vso noč v obratu. Breznik pa našel vodnega kolesa ni ustavil, ali pa je dal jermen na jermenico narobe, pa je hotel med obratom napako popraviti. Preiskava tega ni mogla točno ugotoviti. Dejstvo je samo, da je jermen zgrabil Breznika in ga zanesel pod strop ter ga stlačil med transmisisko os in strop. Transmisija je nesrečcača stisnila v tako silo, da so ga našli delavci, ko so prišli v tovarno, že nezavestnega. Prepeljali so ga iz v bojnišnico, kjer se kmalu izdihnil.

NOVI GROBOVI

Č Praha boše tudi vi... V Krškem je umrla Klotilda Engelsberger, mati veletrovača. — Na Spodnjem Berniku je preminil 62 letni Franc Dohnnikar. — V Majsperku v Hložah je izdihnil zadel od kapi posestnik Zdravko Sagadin. — V Mariboru so pokopali Marijo Celestina. — Na Golici pri Kobilicah je zaspala v Gospodu graščakinja Klavdija Bertl. — V Domžalah so položili v grob posestnika Jozefa Kovata. — Na Domanu je umrl 23. novembra 70 letni bivši celjski zupan dr. Henrik Jabornegg. Zupanoval je Celju od 1867 do prevrata in je bil zadnji nemški celjski zupan. — V Radomljah so djali v grob zaselnice Alojzijo Belič. — V Planini pri Rakeku je zapustil soizno dolino posestnik in kovač Franc Hovan. — V Ribnici je odšla po večno piščino učiteljica Nežka Klun. — V Mariboru so djali v grob šolskega upravitelja v p. Petra Kavčiča. — V Zagrebu je umrla 77 letna Josipina Rosina roj. Wolf. — V Radecah pri Zidanem mostu je zapustil soizno dolino 81 letni posestnik Janez Trobec. — V Begunjah pri Cerklji je vdan v božjo voljo umrl Jože Bevc. — V Ljubljani so umrli: soropna gejskega staroste Marija Turk; 80 letna Neža Vdovič; soropna industrijaica Marija Rojina; peštra uradnica Marija Remic roj. Sluga; 63 letna kuharica Marija Lamberger, študentka zadecine Anica Zor; visji rodni oficijal v p. Viktorio Stegnar; 70 letna Marija Globevnik in Olga Nifergal. — Kaj v miru počivajo!

AVSTRIJA

Č Brobil Širijo se novice, da se bo kralj cesarja Karla, princeza Adelheid, poročila z belgijskim kraljem Leopoldom. — Po ozel hodijo krivi apostoil in prodajajo krivoverne knjige. Zovejo se »Bibelheftschere« (tržiskovateci sv. pisma) in so zagrizeni protestanti. — Sredi novembra je bilo v deželi 13.065 brezposelnih oseb. — Na zadnji sej celovškega mestnega sveta so dognali, da se nahaja vsak deset celovčan v javni oskrbi. — Gorice na Zili so dobile svoj telefon. — Belgijski odvetniški pripravnik dr. Kodala je bil vsed tatvine cerkvenih predmetov osonjen na 4 mesece težke ječe. — Pri Pokrcani je pogorelo gospodarsko poslopje in štirje študentske mlinarja Moritza. — Pogorelo je pri rd Vrapniku v Mirnarah pri St. Vidu. — Na podkorenski cesti se je na motornem kolesu smrtno ponesrečil Jakob Stehter iz Bečkajca. Vol je zadel ob obeestrni kamen.

ITALIJA

Č To in ono. Gorški nadškoš Margot je podpisal uredbu, s katerimi je bilo ustanovljenih več novih župnij na področju nadškošije. Med drugimi so ustanovljene naslednje nove samostojne župnije: Lokavica pri Ranau, Stanjel pri Kanahu, Kal pri Kanahu, Lubinje pri Kanahu, Gaberje na Vipavskem,

BANKA BARUCH

11. Ruc. Amer. Bank (S.)

Č Odpremita dena v tujostevito na hitreje in poloziboljken dnevnem kurzu. Vsi vs. banke, poste najkulantne! Pošto uradi v Bečiji, Francji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo pripla na našo belokone računa. BILAGA: 20 200-41 BERNINA, FRANKLA/S, 11744/PAK, 10125. BILAGA: 100041/101. BERNINA, 11744/PAK, 10125. Na zahtevno pošljemo brezplačno našo tel. makazino.

Č Sv. Ivo na banjšici. Kromberg na belu. Aveo pri Kanahu, Lovi pri Kanahu. — V Liji je umrl Leopold Krapski, oec učitelja v Ljubiji nad Škofjo Loko. — Mrtvo so potopili 5. Nov. 55 letno ldo Zamotič iz Fandana. — Nadškoš Margot je tudi podpisal za vse določene poriske in tržaške škofije takozvano rimsko običajilo, to je običaj, ki je predpisano za vse ostale Italije (tudi in avstrijski Krievak). — Škof Anton batina in le, ki bo je izdal uredbu, ki predpisuje za vse področje prepovede škofije rabe latinščine pri vsah cerkvenih opravilih in obredih. Škofni jeziki je izključeno latinščina in je vsotna kateregaakol drugega jezika za obrede in mene prepovedana.

AMERIKA

Č Kazno. V Clevelandu O. je odšel 16. septembra po večno piščino 93 letni Jozep Zahar Dobc pri Rocovnici. — Giasson uradni je ročil je tekoni svetovne voje umrlo 27 nam ali boleznim 130.761 ameriških vojakov. Med njim je bilo 22.552 katolčanov. Italijško prebivalstvo v Združenih državah je leto leta 1918 nekaj nad 17 milijonov prebivalcev. Vlada Združenih držav je tekoni svetovne voje mobilizirala vsega štupa 4 milijone 743.841 mož. Odstotki katolčanov v silniški armade Združenih držav tekoni svetovne voje so bili relativno večji kak je znaka odstotki katolčanov glede prebivalstva v Ameriki. 87% manj kot 81.600 katolčanov je služil v ameriški armadi. V Clevelandu je odšel v bojišče 122.480 katolčanov. Na frontah je umrlo približno 572 katolčanov. V Ameriki pa 80.

Č 190 ubojev in 1000 ran. V prišli so Francijo v angleški vojni den. **Č Velike manifestacije** proti spremembam državnih meja so bile te dni po vsej Romuniji.

BOJ ZA NAŠE OBCINE

Mlinše. V nedeljo 6. decembra imamo Kolo-
vrčani in Podgorci volitve za svojo novo občino
Mlinše. Bivši naši vsesplošni gospodarji skušajo
volitve odvrniti od volitev. Toda, gospodje JNSarji,
predobro je nam še v spominu, kako ste nas
mrcvarili pred tremi leti z Mravljem, glavarjem,
žandarji in končno še nesramno ogoljufali. Prišla
je prva seja. Mogoče ste se takrat trkali na svoja
nacionalna prsa, našim zastopnikom večine pa ste
odrekli vsako pravico kritike in sodelovanja. No,
zato pa ima danes opravka z vami državni tožilec.
Lepe jurčke ste tudi zabiksali za briško cesto, ki
je pa ostala ravna, kakor prej. To je tudi poglavje
zase in še marsikaj. Ko bi vi nam še nekaj časa
gospodarili, bi prišli mi vsi na boben, kot so že
nekateri vaši prvaki. — Volivci! Zaradi vsega
tega, kar je bilo, pokažimo v nedeljo vsi svojo za-
dovoljnost, da smo rešeni teh pijavk, s tem, da
gremo stranji volit na Mlinše edino listo Zajca
Ivana. Kdor ostane doma, ga bomo smatrali za
našega nasprotnika in pristaša korupcije. — Za-
gorski rdečkarji tudi pošiljajo zadnji čas k nam
cele kuppe svoje »Delavske politike«. Morda se ho-
dejo odškodovati za fehtarijo celih let. Lepa hvala
za tako odškodnino. Za naprej pa zvečite kar vso
»Delavsko politiko.

Leskovec pri Krškem. Naša krajevna organi-
zacija JRZ je marljivo na delu. Prireja lepo ob-
iskane vaške sestanke. Taka zborovanja so bila že
na Drnovem, Bregah, Vihrah, Mrtvica in Senušah.
Govorila sta predsednik in podpredsednik okrajne
organizacije JRZ primarij dr. Murgel in inž. Likar
iz Kostanjevice. Govorila sta tako, da so morali
njuna izvajanja celo nasprotniki odobravati. Ostale
vasi pridejo ta teden, na vrsto. — Letotaka se je
zelo uspešno izvršil preteklo nedeljo javen shod
pri Sv. Duhu. Ravno sedaj se pa pripravljamo na
večerni shod ministra dr. Kreka. Ta pa mora biti
krona vsemu našemu delu za volitve. — Nasprotni-
ki so listo vendarle vložili, a bi bilo boljše, da
je ne bi bili, ker se jim volitve pomilovalno sme-
jemo. Da bi mi volili za občinske gospodarje
može, ki so na tej listi, tega pa ne! Podpis od
nekaterih so dobili z zvijačo. Zato sta g. Strgar
Josip iz Volovnika in Kerin Martin iz Lesa' ovca
svoj podpis takoj preklicala in s poudarkom izja-
vila, da bosta volila listo Stare Franceta. Žrčkone

bo njima še nekaj drugih sdelilo, ker se v taki
družini ne počutijo dobro. Nikar se ne veselite,
vi vsi, ki komaj čakate Španije, pri nas je še ne
bo! To bomo pokazali v nedeljo, ko bomo glos-
vali za listo Stare in s tem za stranko JRZ, ki se
bori za red, pravico in poštenje. Mi smo in osta-
nemo zavedni katoliški Slovenci. Tako je sprego-
vorila ogromna večina občin v naši banovini, k tej
večini se pridružujemo tudi mi iz obširne občine
leskovške!

Stara Loka. V nedeljo bodo v naši občirni
občini občinske volitve. To bo brez dvoma zgo-
dovinski dan, saj homo po dolgih letih vendar
enkrat ni na volitve svobodni in tam glasovali,
kakor nam velava zdrav razum. Dobro so nam še
v spominu zadnje občinske »volitve«. Lahko bi
napišali precej obširen nekrolog bivšemu županu
in odbornikom, toda zdi se nam, da je vse to
preveč umazano. Mi smo si vse dobro zapomnili
in na podlagi teh spominov bomo naredili račun
pri nedeljskih volitvah. Priprani smo, da ima
današnja vlada tudi pri naših občanah popolno
zaupanje. Kdor je pravičen, mora priznati, da se
še nobena vlada ni toliko trudila za omiljenje
brezposelnosti, bede in pomanjkanja, kakor seda-
nja, v kateri je naš voditelj dr. Korošec. Naša
dolžnost je, da sedanja vlado podpiramo. Bodimo
složni; ie v skupnosti je moč in zmaga. Sedanja
časi so prenesli, da bi se prepirali in po nepotrebnem
izgubljali čas. Kdor želi, da pridemo do širo-
kih samouprav, ta naj gre z nami. Želimo, da
pridemo enkrat do poštene občinske uprave, v
kateri ne bo mesta egoizmu in korupcijskim afe-
ram. Občinska uprava je celica, iz katere morajo
izvirati pravica, ljubezen in enakopravnost. Občin-
ski močje z županom na čelu morajo vedeti, da so
postavljeni od ljudstva, zato morajo zanj delati in
žrtvovati. Priprani smo, da bo naš bodoči občin-
ski parlament šel z vso resnostjo na delo, da se
bo trudil ustredi in pomagati vsem stanovom brez
razlike, kolikor bo možno. Lista JRZ, katere no-
silec je Ivan Avguštin, trgovec iz Reteč, je sestav-
ljena tako, da so na njej zastopani vsi sloji in
stanovi. Da ni vsem popolnoma ustreženo, je raz-
umljivo. Naj na dan volitev nihče ne ostane doma
zaradi osebnosti. Odda naj svoj glas listi JRZ,
četudi mu ni vse po volji. Zavedati se moramo, da

imajo občinski volitve velik pomen ne samo v
občinskem gospodarstvu, ampak tudi v državnem.
Dobro naj torej vsakdo premisli, preden se odreče
pametnemu glasovanju. Naša pamet naj voli in ne
zavist ali mržnja. Pregovor pravi: Sloga jači,
nesloga tlačí. To nam je pokazala naša politična
zgodovina. V bodoče ne sme biti več tako. Bodimo
složni, pod praporom pravice in ljubezni se borimo
za lepše dni našega naroda.

Reteče. Umri je Franc Porenta, železniški
upokojenec, star 64 let. Bil je dober mož, skrben
oče svoji številni družini, priden kot mrvaja, var-
žen in zvest katoliškimi načelom. Kot član apostol-
stva mož ni nobeno prvo nedeljo opustil obhajila.
Zato mu je Gospod dal lahko in lepo smrt. Vse
čas je bil tudi pristaš bivše SLS in sedanje JRZ.
Zelo se je zanimal za domačo in tujo politiko, zato
je bil naročnik dnevnega »Slovenca« nad 25 let.
Pač lep zgled zvestobe katoliškemu listu! Prav
posebno ga je veselilo petje. Kot fant je vedno rad
prepeval, pa tudi sedaj na stara leta je še vedno
s svojim mogočnim tenorjem posekal še marsi-
katero mlado moč. Še na smrtni postelji je dejal
sosedu: To bomo peli v nebesih! Upamo, da se je
njegova želja že izpolnila. Za zvestobo in ljubezen,
katero je izkazoval svojemu Bogu v pogostem pre-
jemanju sv. obhajila, je gotovo prejel plačilo v
nebesih, kjer bo pel večno Alelujo. — Kolportaža
nedeljskega »Slovenca« je v zadnjem času nekoli-
ko nazadovala. Vzrok nam je znan, vendar ni
opravičljiv. Pokažimo svojo zavednost tudi pri pod-
piranju dobrih časopisov. — Knjižnica prosvetnega
društva je odprta vsako nedeljo od pol devetih do
desetih. Priporočamo posebno šoli odrasli mladini,
da pridno sega po knjigah in črpa iz njih zabavo
in izobrazbo. Dolgi zimski večeri so kot nalašč
za branje dobrih knjig. — Dobili smo novega šol.
upravitelja g. Korenčana in ga prisrčno pozdrav-
ljamo. Upamo, da se bo moč prav dobro razumeli.
Želimo mu mnogo uspeha in napredka na pedago-
škem polju. — Vsa fara je sedaj na nogah za
občinske volitve, ki se vrše v nedeljo 6. decembra.
V četrtek zvečer ob osmih bo v Škofji Loki shod,
na katerem bo govoril minister dr. Krek. Z ozirom
na volitve je potrebno, da se shoda vsi udeležimo.

Zalno — Slivnica. Prav je, da se oglasimo pred
volitvami iz naše nove občine. Reči moramo, da
stoji naša stvar tako dobro, da kaj takega mnogi
niti pričakovali niso. Od veselja in navdušenja naši
ljudje komaj čakajo volitev, nasprotniki pa bi se
najraje poskrili. In to tisti nasprotniki, ki so se
prej bahali na vse načine, sramotili nas, zavedne
pristaše JRZ in zastavljali vse svoje premoženje,

A Z N O

Vse pšenični zrna — pet
milijonov dolarjev. Luter
Burbank, skoraj največji
ameriški gojitelj rastlin,
se more pohvaliti, da je
pripomogel svoji domo-
vini do 5 milijonov dolar-
jev zasluzka. Po dolgo-
letnih preizkušnjah je s
križanjem pšeničnih zrn
dobil posebno vrsto ame-
riške pšenice, ki ima po
dve zrna skupaj v enem
mešičku in iz tega je na-
stala imenovana velikan-
ska vrsta dobička.

Lesen denar. Malo me-
sto Blane v Zed. državi
si je pomagalo iz finanč-
nih težkoč z lično izdelani-
nim lesenim denarjem v
vrednosti 150 tisoč dolar-
jev. Izplačalo je z njim
vse mestne uslužbence in
se zavezalo ga zamenjati
do konca leta za prave
bankovce. Zdaj se je iz-
kazalo, da se bo povrnila
v mestno blagajno kveč-
jemu ena tretjina lesene-
ga denarja. Evropski in
ameriški ljubitelji so po-
kupili vse ostalo. Mesto
ima zaradi tega najmanj
100 tisoč dolarjev dobička.

Najmodernejšo bolnišni-
co za živali — so nedav-
no otvorili v Los Ange-
lesu. Tu je prostora za
200 živali. Bolnišnica je

L. Ganghofer:

Martiniklošter

Roman iz začetka 12. stoletja.

Poslovenil Blaž Poznič.

1.

Tiha poletna noč se je umaknila čez gore in dan se
je ponujal.

Okoli negibnih vrhov starih, z mahom težko ove-
šenih smrek se je že ovijala sivkasta svetloba in tre-
petaje polzela skozi vse presledke strmega gozda. Po-
samezne ptice so se boječe oglašale. Drugače mrtva
tišina. Le tam daleč nekje enakomerno šumenje hudo-
urnika; in zdaj pa zdaj jasen zvenket, kadar sta moža,
stopaje vkreber skozi šumo po ozki gorski stezi, ki jo
je večkrat zastavljalo suho vejevje, z okovanima gor-
jačama predrla debelo blazino mahu in zadela na kamen.

Spredaj je hodil starec z upognjenim hrbtom in
okornim korakom; meča so mu bila omošana s pre-
perelo kozino, telo je pokrivala srajca iz hodnega platna
z resasto nacefranimi rokavi, in preko nje je visel siv
rašast gunj. Obraza domalega ni bilo videti; globoko v
lica se je razraščala sršata brada, kakor stršice so
visele prek oči bele obrvi in izpod ogoljene usnjate
kape so v košatih kosmih silili snežni lasje. Starčeva
obleka in roke so bile s sajami oprasene; zakaj oglarska
koliba mu je bila hiša in dom. To je izdajalo tudi ime,
s katerim ga je poklical njegov drug, ki je stopal za
njim, menih v beli redovni obleki avonšlineev: »Oglarlc

»Kaj bi, gospod?»

»Ali še ne bo konec hoste?»

»Vsak čas. Potem pridejo planice. In še preden se
pokaže sonce, bova stala na skali, odkoder moreš pre-
gledati vso krajino, ki so ti jo darovali Grafegadenci.«

»Ne meni! Cerkvit!« je rekel menih; globoko je zajel
sapo, da so se mu razširile prsi, oči so mu zasijale in
dalje je segel s palico, ko da bi ga gnala vroča ne-
strpnost proti cilju.

O ostrih obrisih se je odbijala visoka, vitka postava
v beli odevi od sivga gozdnega somraka. Kuto je imel
spodrecano z usnjatim pasom, da so se videle gole noge
v podkovanih šolnih; pri prestavljanju gorjače sta mu
uhajala gubata rokava nazaj in razgaljala mišičaste, v
soncu ožgane lehti. Nepokrita glava je bila ostrizena po
strogem pravilu; vendar je bržda minil že preneki
teden, odkar so se škarje doteknile tega temena, zakaj
v vencu las, ki se je vil od zatilnika mimo čela, so se
že zopet sukljali sramežljivi kodrci. Še svetlejša ko plavi
lasje je bila mehka brada, ki se mu je kodrila okrog lic
in prehajala v dva šilasta pramena. V razgretem, od
hoje rahlo zardelem obrazu so se iskrite oči kakor dve
zvezdi, resnoba dozorelega moža se je mešala s sanjavo
mehkobo deškega obličja. Tudi v vsej pojavi, v sleher-
nem gibu se je kazalo enako nasprotje: vedra spokojnost
in udležanost, vendar kipeče življenje in mladostna moč,
ki se je razodevala, pa zopet tako rekoč sama kretila,
pri vsakem koraku, v vsakem obratu glave, v vsakem
prijemu.

Med zložno hojo — zakaj stari oglar je imel pro-
udarne noge — so menihu neutrudno pohajale oči do
somraku, ki mu je odgrinjal čarobne veže zelenega go-
gozda, kjer ni še nikoli zapela selira, še nobeno drevje
padlo pod človeško roko. Velikanska debela, ki so tu na
tam mrtva ležala med živimi brati, so se bila od starosti

da bodo pri volitvah zmagali. Zdj pa se tolažijo s tem, da bodo morda le dobili vsaj dva svoja odbornika. Ni pa nič čudnega, da vsi pošteni volilci odklanjajo listo nasprotnikov. — Dolgo časa so lovili naše ljudi z vsemi mogočimi lažmi, a svojega perja ti tički le niso mogli skriti. Najprej so hoteli, da bi se njihova lista imenovala »Gospodarska« lista. — Seveda so se naši ljudje temu iz srca smejali. Pri naših ljudeh namreč veljajo tisti, ki so delali za nasprotno listo, za vse kaj drugega kot za dobre gospodarje. Pa še tako predrzni so bili, da so naše poštene pristaše strašili s — koruzo, češ, kdor ne bo nas volil, je ne bo dobil. Te manire so jim pač ostale še iz tistih časov, ko so bili na vladi. Kako zagrizeni so naši nasprotniki pa kaže to, da so ponóči podminirali mlaj, ki so ga naši ljudje postavili ob priliki prihoda dr. Kreka. Ni čuda, da je našim ljudem da pokažejo nasprotnikom, kakšen delež zaslužijo tisti, ki so se izneverili svojemu narodu. Vsi bodo kot en mož glasovali za listo Jožeta Kastelca, ki je preizkušen naš človek. Ob koncu naj še povemo, da so med najbolj zagrizeni nasprotniki nekateri gostilničarji, urgovci in obrtniki. Če bi imeli ti ljudje vsaj malo uvidenosti, bi gotovo ne delali proti interesom ljudstva, od katerega živijo. In to si bodo naši ljudje zapomnili!

Krašnja. V nedeljo smo imeli dobro obiskan ehod volitev G. Strcin iz Komende je jasno in jedrnatno razložil sedanjí politični in gospodarski položaj, obenem pa tudi povdarjal važnost občinskih volitev. Našo starodavno občino Krašnje, ki jo je razvil prejšnji režim, je zopet obnovil minister dr. Korošec na predlog bana dr. Natlačena. Obema se zato najpristicneje zahvaljujemo. Hvaležnost in ponos zahteva, da pridemo v nedeljo vsi voliti kandidata listo JRZ, katere nosilec je Maselj Peter, posestnik iz Spod. Lok.

Višnja gora. Volilci! Glede obč. volitev 6. dec. premislite sledeče: Dobro verte, da je dobil dr. Korošec oziroma JRZ pri zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji ogromno večino, t. j. 83% občin, dotim so dobile vse nasprotne stranke samo 12%. Iz tega lahko sklepate, da bo tudi 6. dec. dobila JRZ veliko večino. Pa tudi, če bi sedaj vse občine volile proti JRZ, oziroma proti Korošcu, bi imel Korošec vendar že veliko večino občin za seboj. Lahko tudi veste, da bo v Višnji gori odnesla lepo zmago JRZ, kljub veliki agitaciji nasprotnikov. Če bi tudi nasprotniki zmagali, kar pa se nobenemu niti sanja ne, bi bila njihova zmaga mrtvo-rojeno dete. Zakaj? Dobro vemo, da ima oblast v Sloveniji, kakor tudi v celi državi, samo JRZ. Ali

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLEDE.

bi potem mogel župan ali pa cel njegov odbor pričakovati od banovine ali vlade kakšne opore in podpore če ste ji pokazali pri obč. volitvi hrbel? Zdrava pamet pravi, da ne. Zato pa, če vse to trezno premislite in če ste še dr. Korošca pristaša, kakor ste do zdaj bili, ne boste ostali 6 dec. doma, ker bi s tem dali nezaupnico JRZ, tem manj boste volili nasprotno listo, ampak odšli na volišče in ponosno oddali svoj glas listi JRZ. Saj veste: Kakor se posujejo, tako se vračuje.

Smarno pod Smarno goro. Pomen občinskih volitev pod Smarno goro je velik. Občani pretresajo dogodke zadnjega časa. Banska revizija je odkrila gnilo in trblo poslovanje, sodišče je razčistilo zadevo. Možje in fantje, ne pozabite, kaj se je godilo v občini 9 let! Zene in dekleta ne pozabite kaj je delal JNS režim z vašimi možmi in fanti zadnjih 6 let! Dan 6. dec naj odgovori na vsa podla dejanja. Vsi glasujemo za listo Franc Juvana in može, kateri so priznani pošteni! Pokažimo nasprotnikom, da je konec njihovega paševanja! Volilci! 6. decembra vsi na volišče! Oddajmo glasove za pošteno in delazmožno listo JRZ katere nosilec je Juvan Franc!

Gruppije. Našega župana Zitnika Alojza p. d. Ledarja, je banska uprava razrešila »ker je« — tako — se glasi v banski odločbi — »zagrešil nečastno in po kazenskem zakonu kaznivo dejanje«. Dne 6. decembra imamo tudi pri nas občinske volitve. Potekel je rok občinskemu odboru, ki je bil »izvoljen« z nasiljem in proti volji ljudstva. Postavljeno sta dve listi. Ena je JRZ, druga pa nasprotnikov vseh barv, prava podoba sračjega gnezda. Nosilec nasprotne liste je sedanjí odsavljeni

župan, po poklicu usnar, na drugem mestu pa mesar Gale Ivan. Na tej listi so tudi rdečkarji vseh sort. To listo tvorijo v znatni meri stari odborniki, ki si v treh letih niso pridobili nobenih zaslug za občino. Sicer je »Kmetijski list« pisal, da hočemo mi našo občino spraviti na boben. Naša občina je s svojim gospodarstvom že skoro na bobnu! Ko je bila na vladi JNS, bi naši magnati lahko kaj storili, pa niso. Samo to, da je kdo »magnate pri obč. gospodarstvu nič ne pomeni. In o gospodarstvu bomo še govorili po volitvah. Koliko so nam požrli — samo potni stroški! Ti so daleč presegli v proračunu določene vsote! — Za popravo cest je županstvo v zadnjem letu izplačalo din 7464 in sicer raznim zastopnikom vasi. Obracunov o teh zneskih ni. Zahtevamo, da se nam pove, kako in kje se je ta denar porabil. Naloga novega obč. odbora bo, da tudi to vprašanje razčlani. Vse to bo treba javno povedati nam, davkoplačevalcem! V nedeljo imamo volitve Izbrba bo lahka. Na eni strani naša JRZ, na drugi strani pa sračje gnezdo v katerem je tudi komunistični zapretek. Na eni strani pristaši Korošca, na drugi strani pa ostanki nasilne JNS z različnimi rdečimi priveski. Kdor je Slovenec, ta bo volil listo JRZ, katere nosilec je Drobnič France p. d. Skubec iz Vel. Stare vasi.

Poljsnik. Blizu se 6. decembra. Z njim bo tudi zaključena volivna borba, ki jo borimo. Naši nasprotniki delajo na vse kriplje, mi pa jim rečemo: »Kadar je veliko grmenja, je malo dežja!« Širok Slovenije je zmagala pametna ljudska volja in zdrav razum, zmagala bo tudi pri nas. Naši nasprotniki so akrcpucali neko »Združeno kmeto-delavsko listo«, a to jim ne bo nič pomagalo, saj mi vemo, kaj se za tem plaščem skriva. Naše revno hribovsko ljudstvo tudi to pot ne bo nasledilo boljševiskim agitatorjem. Nismo še pozabili, kaj vse smo pretrpeli pod samostilniškim bičem vsa ta leta. Zato kličemo vsem zavednim možem in fantom poljsniške občine, naj poskrbe, da nam s nedeljskim jutrom 6. decembra zasije nova doba, ko bomo mi sami po svoji volji izbrali svojega ljudskega župana. A ta naj bo nosilec liste JRZ. Tori Anton, posestnik v Tepah! Naj izve Slovenija, da tudi Poljsnik misli in razume to, kar mišl in zahteva vsa dežela in vsa Jugoslavija. Zato v nedeljo 6. decembra vsi na volišče glasovat za listo Tori Antona.

Gornji grad. G. Franc Hren nam je z ozirom na članek o občinskih volitvah v Gor. gradu, ki smo ga objavili v 47. št. našega lista, poslal pojasnilo iz katerega posnemamo sledeče, G. Hren

podrila, ali pa jih je zlomila burja ali zimski snegovi vrgli ob tla. Mah in opletavo ščavje je prebohtevalo te gozdne mrtvake in iz trohnečega lesa so že zopet poganjala mlada stebelca.

Čedalje svetleje je bilo v gozdu, po raztrganih oblakih, ki so plavali pod nebom, se je razlival sijajen brč. Oglar je pokazal z gorjaco na bližnjo jaso.

»Tam so planice, gospod.«

»Gospod in zmerom gospod!« je odvrnil menih s prisrčnim zvokom v glasu. »Ne prihajam k vam kot gospod. Biti vam hočem kakor brat. Kljči me po mojem imenu: Ebervajnt«

Oglar se je ozrl in se zasmeljal, ko da je slišal dovtip; nato je zmajal z glavo in korakal dalje.

»Pa tvoje ime?« je vprašal menih.

»Ajgel sem. A tega imena ne slišim pogosto. Ljudje mi pravijo pač kakor ti: oglar.«

»Kako te pa kliče žena? In otroci?«

»Nikakor.« Stari je pogledal nazaj. »Svoj živi dan nisem imel žene in otrok.«

»S čim si pa potlej izpolnil svoje življenje?«

»Ponoči s spanjem, podnevi z delom. Kaj je res treba človeku žene in otrok? Saj si tudi ti brez nje, gospod, in otrok menda tudi nimaš, ka-li?«

Ebervajnt se je nasmehnil. »Jaz imam tisoč otrok: vse ljudi, ki jih ljubim.«

»No, to imaš pa dosti otepanja s toliko ljubeznivci! Je dejal stari in z rahlim hahlanjem kimal predse.

Nekaj časa sta molče koračila dalje, nato pa iznenada obstala in prisluhnila. Na uho jima je udaril jasen konjski rezget in zamolkol topot kopit, ki se je bližal in zopet utihnil. V tišini strmega pragozda so se čuli ti glasovi kakor zvok iz pravljice.

»Konj — tako visoko, v tej pustini?« je vprašal Ebervajnt.

»Bo že kateri Vacemanovih sinov, ki jaše v revir, ali pa...« stari oglar je znižal glas, »ali pa je bil kdo od junakov kralja Vuteja, ki jezdi pred dnevom domov v svoj gorski stan.«

Ebervajntu se je zarisala nejevoljna guba na čelo.

»Ne kvasi neslanosti, Ajgel!«

»Neslanosti, gospod? Kraj, kjer stojiva, je Unterberk. In vsako otročč v Gadenu vendar vé, da je ves hrib pod nama ena sama votlina, čumnata ob čumnati, ena zlata, druga srebrna. In tu notri prebiva kralj Vute s svojimi tisoč junaki. Samo eno oko ima pa sedi za kamnito mizo in ne more vstati, zakaj dolga brada mu je zrasla dvakrat okoli mize. Vsakič sto let pošlje enega svojih junakov na svet, in ko se mož vrne, ga vpraša: »Ali še zmerom letajo krokarji okoli hriba? In če sel reče: »Se, se, gospod kralj!« ... tedaj Vute vzdihne, da se zamajejo gore, in pravi: »Tak moram spati še sto let!« Nato zapre oči in dolga brada mu začne zopet rasti.«

»Molči!« mu je segel Ebervajnt s trdim glasom v bese. »Ne maram še dlje poslušati takega govorenja.«

Stari je ošinil meniha s plašnim pogledom.

»Saj je vendar res, kar govorim! Od stare matere vem in njej je pravil njen oče. No in mar nisi ti sam na potu iz Salcburga šel prek valsejskega polja? Mar nisi na svoje oči videl hruške, ki se je posušila? Na oko je kakor mrtvo drevo in nima lističa več in ne veje. Toda kakor iskra v kamnu, tako tiči tudi v njej še življenje in rasi, in neki dan, ko se živ človek ne bo več nadejal, bo drevo poglano in ozelenelo. Tedaj se bo stari Vute prebudil iz spanja pa bo prišel iz hriba s svo-

opremljena z najmodernejšimi pripomočki živnozdravninstva. V bolnišnici je za zdaj največ mačk, psov in kanarčkov. A v njej sta tudi kača in tiger.

Preluknjan denar. Na Kitajskem imajo še zdaj novce, ki so v sredi preluknani, da jih morejo nabrati na motvoz in obesiti krog vratu.

V iglivenatja tla tresč 22 krat rajši ko v peščena tla.

Cebela nese za polovico svoje teže cvetličnega prahu s seboj, to je 9 deset-tisočink grama.

Ladja puščavo ni več moderna, to je kamela, ki jo je zdaj promagala moderna tehnika. Starodavna kamela se je morala unakniti motorju in dandanašnji jo uporabljajo le še domačini. V Sahari bo prihodnje zime že otvorjena avtomobilska, 5000 km dolga cesta, ki drži od Alžira do Čadskega jezera.

Milo je lesa. Na Čkoslovaškem so v zadnjem času delali poskušne z odpadki pri fabricaciji celuloze in so iz njih pridobili olje, ki je zavoljo svoje čistote posebno primerno za izdelavo mila. Pri istem po-

trdi, da sta bili za občinske volitve vloženi dve listi gospodarskega značaja brez vsakega političnega obeležja. Kakor so bili na prvi listi poleg organiziranih pristaev JRZ tudi ljudje iz drugih političnih taborov, tako je tudi lista, na kateri je kandidiral G. Hren, imela mnogo takih, ki so prej in slej pristaši dr. Korošca. V odbor so bili po večini izvoljeni prejšnji odborniki, ki nimajo nič skupnega z nasilnim režimom in ki so občinsko gospodarstvo vodili v splošno zadovoljstvo občanov. Da sta bili dve listi, je treba pripisati dejstvu, da prva lista ni hotela sprejeti nekaterih gospodarsko zmognih kandidatov. Po volitvah ni nihče pel in to tudi ni bilo potrebno. Tudi nismo bili pri nas nikdar proti slovenski pesmi in ničesar ne vemo o tem, da bi bil moral kdo zaradi slovenskega petja v ječo. Volilni boj, kolikor smo ga vodili mi, je imel zgolj gospodarski značaj. — Franc Hren, posestnik.

Dol pri Ljubljani. Volilci! V nedeljo 6. decembra je odločilni dan. Krivica, ki je bila storjena pri zadnjih občinskih volitvah leta 1933, mora biti popravljena. Zvestoba do našega voditelja nam nalaga dolžnost, da pri občinskih volitvah tudi uradno potrdimo politiko dr. Korošca s tem, da glasujemo za listo JRZ, katere nosilec je v naši občini Moder Matevč, ki nam s svojim znanjem jamči, da bo vse svoje sile posvetil splošnim potrebam občine. Naj vas ne moti nobeno pri-govarjanje nasprotnikov, ki bi radi ubili v našem ljudstvu političen pomen obč. volitev. Zato naj govori v nedeljo naša pamet in naša slovenska zavestnost.

Podgorica. Dobili smo nazaj občino, katero so nam bivši JNS-arci prodali za svoje politične kupčije. Stopili smo tudi mi v volilni boj! Volitve bomo imeli dne 6. decembra. Lista naše organizacije JRZ je že potrjena. Za nosilca liste smo si izbrali Kopača Jakoba, poštenjaka in zavednega moža, kar naše nasprotnike najbolj ježi. Drugo mesto zavzema mož iz delavskih vrst, Grčar Peter, ki je tudi vsega zaupanja vreden. Sledijo po-šteni, odlični možje in fantje — Poleg naše liste so vložili z veliko težavo tudi nasprotniki svojo listo. Naše mnenje je, da ne bo nasledel nihče prosluli JNS, ki si je nadel masko »kmečko-de-lavske liste«. Ali se še spominjate zadnjih volitev? Na njihovi listi ima važno mesto mož, ki je bil vedno proti saamostojni naši občini, ter kri-čal, da ne mara beračev od Podgoriške občine. Ali ga boste šli voliti? Može in fantje! Primito pošteno za metlo in pometite smeti protiljudske navlake, da stem pokažete, da hočemo imeti po-

štenje v občini in v državi, ter se pridružite drugim občinam, ki so izrekle zaupanje dr. Antonu Korošču. Zato bomo oddali vsi glas za listo JRZ, katere nosilec je Kopač Jakob.

Dvor pri Žušenberku. Tudi pri nas bodo 6. decembra občinske volitve. Enkrat smo že volili, zdaj bomo v drugič in pri tej priliki bolj odločno s svojimi glasovi poudarili, da mora biti tudi pri nas enkrat za vselej konec JNS-režima in njegovih pripadnikov. Naša občina je bila sicer po trdih bojih zadnjih 30 let vedno v naših rokah. Nasprotniki so zagospodarili samo takrat v naši občini, kadar so z nasiljem vrgli naše po-ljudstvo izvoljene zastopnike iz občine. Pri zadnjih volitvah leta 1933 so se nasprotniki, kakor v večini drugih občin, poslatili tudi dvorake občine. O tem ve vsa svet, kako je peščica JNS-arskih nasprotnikov doživela tega nesrečnega leta naše slovenske občine v svoje roke. Ko so pa imeli enkrat našo občino v rokah, so mislili, da jo bodo razni mogočnjaki in njih pomagati — tukaj na Dvoru jih poznamo — ohranili kot nekako iz-jezmo med drugimi novomeškimi občinami tudi še nadalje v svoji oblasti. Vsi ti mogočnjaki so pa slabo računali. To se bo pokazalo pri volitvah dne 6. decembra; to je pokazal tudi že nedeljski shod, ki je bil v nedeljo na Jami. Številni zborovalci so pazljivo sledili govornikom. Na shodu so govorili dr. Kulovec, adv. Veble iz Novega mesta in Franc Koželj iz Mačkova. Dobro so razgledali vse pogoje naših nasprotnikov in njihovo gospodarstvo v občini. Da so se s tem govorniki bolj obširno bavili, je dal povod medlike češ, da je edina naloga občine ta, da se tam dobro gospodarji. Takoj so postregli govorniki z dokazi, kako so tam v zadnjem desetletju na občini »dobro« gospodarili. G. Koželj je prav nazorno povedal, kako so ti »dobri« gospodarji, potem ko so nasilno prišli na občino, menda leta 1934 ali 1925 od njega zahtevali, da jim na lastne stroške prepelje občinski inventar v druge občinske prostore. G. Koželj seveda ni bil dolžan tega storiti. Stroški za prevoz so znašali nekaj nad 200 din. Novi oblastniki, ki so z nasiljem prišli na občino, so tožili g. Koželja, da mora to iz lastnega žepa plačati. Seveda niso uspeli. Pa so se naprej pritoževali tako, da so končno stroški narasli čez 3000 din. Tega pa novi gospodarji niso plačali iz svojega, marveč so naprtili občini. — To se pravi »dobro« gospodariti. Pri shodu je prišlo na dnevni red tudi vprašanje žužemberške župnišča, pa se je zopet pokazalo, kdo so tisti ljudje, ki so krivi, da ni župnišče že do zadnjega vinarja pla-

čano, zdaj pa v volilni borbi storjajo to vprašanje. Zopet se jim je povedalo, da je bila sklenjena občinska doklada na vino, da bi se s to doklado poravnal dolg za zidavo župnišča. Pritožili so se in njihovi prijatelji v vladi so jim šli na roke, ukinili so doklado, že pobrane vnote pa so vrtili gostilničarjem. Zaradi župnišča so se tudi na druge oblasti kar naprej pritoževali — seveda vzajemno dvorski in žužemberški liberalci in s tem dosegli pravomočno rešitev v dobi, ko je bilo več denarja in bi se moglo vse to kriti. Zaradi tega je pa dolg rasel. Zdad ni pa hočejo umiti roke in se delati nedolžne. Krivda je samo na njihovi strani, če te stvari še niso spravljene iz dnevnega reda. Spravile se bodo, ker se morajo. Ti ljudje morajo biti pa samo ovira pri zadovoljni rešitvi te zadeve. To se seveda zanje ne ališiči nič kaj prijetno. Zato bodo pa volilci občine Dvor v prihodnjih volitvah obračunali s temi ljudmi in poslali na občino svoje ljudske zastopnike. Tudi dvorska občina ne bo delala izjeme med drugimi občinami novomeškega okraja, ki so do sedaj vse volile naše občinske odbore. Občina bo naša! Na volitvah pa je, da bo zmaga čim sijajnejša. Zato bodo naši volilci šli vsi do zadnjega na volišče! Dovolj zgovern dokaz za to je bil nedeljski shod.

Vranksko. Naglo se bliža 6. december in z njim ljudska sodba tudi za vrankski kot. Brez dvoma se je že velika večina volivcev združene občine Vranksko odločila, da bo pri občinskih volitvah dala svoje glasove listi JRZ, katere nosilec je priljubljeni posestnik Pečovnik Franc. Toda nekaj pa je še takih, ki so udarjeni s kurjo slepoto ali pa nalašč nečejo videti stvari takšnih, kakor so v resnici. Vendar bo še marsikdo pravčasno izpregledal, če mu bo ta ali oni dopovedal in pojasnil, kako važne so te občinske volitve zlasti za našo občino. Zato moramo zadnje dni biti vsi od prvega do zadnjega agitatorji za Pečovnikovo listo, da bo zmaga tem lepša. Volilci! Kdo je dosegel, da je prišlo do združitve vseh treh bivših občin? V prvi vrsti je to zaslug nosilca naše liste F. Pečovnika, ki se je mnogo trudil za to. In kdo je bil vedno nasprotnik združitve? Ali niso na nasprotni listi ljudje, ki so bili vedno proti priključitvi Jeronima in Prekopa k Vrankskemu, in ki bi po volitvah, če bi zmagali, takoj zopet delali na to, da bi se združena občina zopet razcepila! Menda danes ni volivca, ki bi si želel nazaj. Na nasprotni listi so tudi taki, ki so še nedavno vpili po trgu: Živijo komunisti! Če še kdo ni spregledal in je bil do-zdaj gluh, naj ga vsaj ta kile predrami, da se uvrsti v mogočno vrsto tistih mož in fantov, ki

skusu so pridobili tudi smole, ki se dajo uporabiti v papirni industriji za lepljenje papirja, in smov, ki se da uporabiti za tiskarsko barvo.

Bavarskemu kralju Ludoviku I. so povedali, da je angleški lord Stair, ki je živel v Monakovu, najbolj vzgojeni imenit-než. »Preizkusiti ga ho-čem,« je dejal kralj in ga povabil na izlet. Ko sta prišla iz kraljevega gradu do voza, je kralj dejal: »Vstopite, lord.« - Lord Stair je vstopil. Kralj se je nasmehnil in velel: »Res je, kar so mi o vas povedali. Drugi ljudje bi bili v zadregi in bi se branili vstopiti pred mano. Vi pa ste enostavno izpolnili kraljev ukaz, kakor se spo-dobi.«

V nekaterih kitajskih tempjih prodajajo ver-nikom vstopnice naravnost za kitajska nebesa.

Ne more se reči, da je moralen tisti, ki živi v tako ugodnih prilikah, da mu ni treba biti nepošten; prava nravnost-pa je odraz oglek-le-nelega značaja, se razvi-ja iz šloveskovih sil, ki so usmerjene ljub vse mu vedno v prid sploš-nosti.

jimi tisoč junaki pa bo na valsejskem polju obesil svoj ščit na hruško. In potem se začno zlati časi za nas siromake... in nihče ne bo več gospod in nihče več hlapec. In vse, čemur se pravi bolečina in gorje, bo odpihnjeno s sveta in slehernemu bo vzvetcetla svoja rožica in rasla svoja sreča.* Staremu oglarju se je glas tresel.

Ebervajc je trdo prijel starca za roko. »Ajgel! Ti nisi kristjan!«

Oglar je pokimal. »Pač, pač, gospod! Moj oče je bil starejši kakor sem jaz, in je bil tudi že krščen. In ko je bilo meni dvajset let, sem moral noter do Saleburga in tam so tudi meni vili vode na glavo.« Izvil je roko iz prijema in krenil dalje v kreber.

Ebervajc je stal na palico opt in z globoko skrbjo v očeh gledal za oglarjem. »Hrastove korenine ne tičijo trdnjeje v skalnatih grapah, ko stare bajke v srcih teh ljudi. Kdor bi jih hotel s silo iztrebiti, bi izrval z njimi vred tudi najboljšo prst iz zemlje in pustil le golo dno, kamnato in nerodovitno. In dobra prst mora vendar oostati, če naj uspeva lilija namesto osata!«

»Gospod, kaj se obiraš?« se je oglasil oglar s kam-nitega okopa, kamor je bil trudoma splezal.

»Že grem, ljubi Ajgel, že grem!« In Ebervajc je po-hitel z naglimi koraki za njim. — Še košček poti, nato je gozd prenehal in pred njima so se razprostirali rahlo nagnjeni planinski pašniki. Jutro je razlilo svoj vijolčni svet po vsej planoti. Trava je bujno rasla, ali nikjer se ni paslo govodo, nobenega zvonca ni bilo slišati, nobe-

* Slovenci si pripovedujemo enako pravljico o kralju Matjažu, ki spi pod Peco in nam bo prinesel obljubljene zlate čase, ko ne bo nihče več gospod in nihče več hlapec, ko bomo vsi ljudje — samo ljudje.

nega pastirja glas ni odmeval — in vendar je bil čas planinske pašne. Na sredi pobočja je ležal puščoben kup napol zoglenelega tramovja in daleč zunaj v planini je stal trop jelenov. Živali so dvigale glave in gledale proti kraju, kjer sta stopila Ebervajc in Ajgel iz hoste. Ena med njimi se je sprožila v zložen tek, druge so jo ubrale za njo, daleč ob gozdnem robu so se še enkrat ustavile, pogledale nazaj in nato izginile.

»Hiteti morava, gospod, sonce ne čaka!« je opomnil stavec. »In do tja gor imava še dober kos pota. Le po-glej!« Pokazal je s palico na strm skalnat zob, ki je vi-soko nad njima molil svojo srebrnosivo ost v rdeči odsev neba.

Hodila sta in se vzpenjala. Ko je stopil Ebervajc, pustivši vodnika za seboj, na ostri krn golih kleč, je nad greben vzhodnih gorā spla-valo sonce, veliko in žareče, sprožilo svoje zlate puščice preko neba in obliko vse vrhove kakor z razbeljeno kovino. Z bleščavim sijajem odet je stal Ebervajc, opi-rajč se ob palico, in gube njegove duhovniške ob'eke so plahutale v hladnem jutranjem vetru.

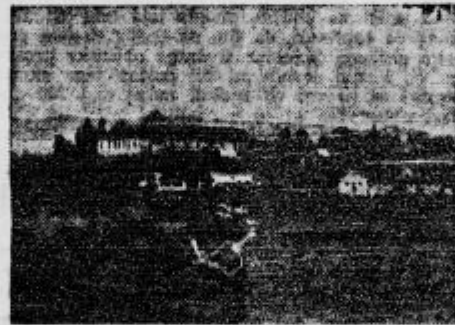
Pod nogami mu je greznila skalnata stena v vrto-glavo globočino, še izgubljala v gosto halozo in temni smrekov les, ki je kakor zelena odeva ogrinjal vse rebri in žlebove prostranih pobočij. Čim niže se je spuščal gozd, tem pogosteje se je mešalo med mrko barvo igla-stega drevja svetlo zelenilo bukev in brastov, in kjer je začelo prevladovati, se je raztezala pod tenčico valo-veče jutranje megle v živo pisani lepoti ure daleč kot-lasta dolina, iz katere so se cepile na vse plati ožje stranske drage kakor razkroščeni prsti velikanske roke.

»Pravljicec smo morali to pot zaradi preobilice dopisov o volitvah odločiti.«

PO DOMOVINI

Zlati jubilej kmet. šole na Grmu

Letos počete 50 let obstoja kmetijske šole na Grmu v Novem mestu. V mesecu novembru 1886 je bil ta najstarejši slovenski kmetijski vzgojni zavod prenesen v Slapo pri Vipavi na Grm pri Novem mestu. Ustanovitev te kmetijske šole spada sicer že v leto 1873, a delovala je 13 let na Slapu. Nujne razmere so povzročile njeno prenos bolj v osrčje bivše dežele Kranjske, za kar je bil izbran ravno Grm. Razvoj in uspešno delovanje zavoda sta še le tu dosegla svoj pravi razmah in polet. Po 50 letih vzgojnega dela in vsestranskega pospeševanja umnega kmetijstva, more danes zavod zrek na lepo trumo nad 900 absolventov, ki so skoraj z 90% ostali zvesti svoji rodni grudi ter kot dobri slovenski gospodarji tvorijo temelje napredka slovenskega kmetijstva. Poleg strobovne in stanovske vzgoje slovenskih kmetijskih gospodarjev, pa je bilo delovanje naše jubilarne tudi drugače mnogostranško. Naj spomnimo na številne tečaje za kmetovalce in ljudskošolske učitelje, na pogosta predavanja in koristno delovanje njenega učiteljskega izven šole, na preskrbovanje našega kmetijstva z flahntim trsinam, sadnim ter plemenskim živalskim materialom itd. Levji del nasprotnih uspehov v slovenski vinoreji, sadjereji in živinoreji je pripoznat ravno naši zlati jubilarški na Grmu.

Prav je torej, da ta svoj jubilej primerno proslavi, lepo je, da se snide vsaj z delom svoje množtevne družine absolventov, učiteljev in prijateljev. Dne 12. in 13. decembra hoče jubilarška skromno proslaviti 50-letnico svojega delovanja. Sobota 12. decembra bo posvečena spominu umrlih ravnateljev, drugih vzgojiteljev in absolventov. Ob 10.15 bo zanje maša zadužnica v šmihelski župni cerkvi, po maši pa žalna svečanost in polaganje vencev na grob prvega ravnatelja Riharda Dolenca in prvega ravnatelja Bohuslava Skalického. K tej žalni slovesnosti so vabljeni posebno bližnji prijatelji in absolventi.

V nedeljo, dne 13. decembra pa bo skromna proslava 50-letnice po naslednjem sporedu: ob 9.47 sprejem slavnostnih gostov na novomeškem kolodvoru (gostje absolventi se zapeljejo na postajo v Kandijo!). Ob 10.30 zahvalna maša v šmihelski župni cerkvi, ob 11.30 na Grmu: slikanje vseh udeležencev, priložnostni nagovor ter ogled zavoda. Ob 13. skupno kosilo.

Poleg osebno vabljenih gostov so vabljeni k tej slovesnosti še vsi bivši učitelji, katerih naslovi pa trenutno niso znani, kakor tudi absolventi — posebno oni starejših letnikov —, da si zopet osvežijo drage spomine. Naprošajo pa se vsi, da prijavijo ravnateljstvu nameravano udeležbo (absolventi tudi leto šolanja) po možnosti do 1. decembra t. l.

Orm kliče. Na svidenje!

Kmečka žena

V nedeljo, dne 15. novembra sta bila v Krauju dva občna zbora Zveze absolventk gosp. kmet. šol. Prva v Marjanišču za celo banovino, druga pa kot ustanovni zbor podružnice za Gorenjsko. Po občnih zbora pa je bilo splošno zborovanje kmečkih žena in deklet. V zid slabemu vremenu, se jih zbralo toliko, da so bili sedeži polni. Zborovanje je vodila izvoljena predsednica pospa Brodarjeva ter posebno toplo pozdravila zavedne in poštivovane

odbornice a Stajerske, katere so v precejšnjem številu prihiteli na občne zборе v Kranj.

Banovina je zastopal g. Okorn, kateri je v svojem govoru toplo pozdravil Zvezo kmetijskih žena in deklet, očrtal pota, katerih naj bi se držala, ter navajal ekrb banovine za napredek na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju naše kmečke gospodinjice.

G. dekan M. Skrbec je v svojem govoru visoko slavil kmečko gospodinjico, kot mučenico, ki pa je obenem najbolj zaslužna za državo in narod. Govoril je tako prepričevalno, da je žel veliko odobravanje.

Gospodična Sagajeva je toplo priporočala navzočim, da stopijo vse kmečke žene in dekleta v to zvezo, da bodo tako dovolj močne, da branijo svojo čast in interese. Zapostavljena in neupoštevana kmečka žena in dekle se mora dvigniti.

Novo izvoljena predsednica Brodarjeva je imela daljši govor, ki ga objavimo prihodnjic.

Iz raznih krajev

Slovenci v Zagrebu. V nedeljo 15. novembra smo praznovali drugo obletnico, kar imamo redno službo božjo pri sv. Roku. Doma v Sloveniji se tako stvari seveda bolj slavnostno opravijo, a mi smo bili tudi brez pokanja toplicev in pritrkavanja zvonov ureh, da imamo vsaj neke kotiček, kjer smo sami s seboj. Oltar smo lepo okrasili in pekel so se skrbno pripravili ter res krasno peli. Tudi darovanje je prinosilo več kot lani. Po večernicah je predaval v Slovaškem društvu sodnik g. Rant Alojz o pravedanju in na reančnih zgledih pokazal, s kakšnimi stroški in sitnostmi je pravedanje združeno. — Drugo nedeljo (22. nov.) nas je popeljal g. Slapšak Franc na Poljsko in nam razkazal lepe skioptične slike o Krakovu. — V soboto 5. decembra ob 7. zvečer je navedel prihod sv. Miklavž v Slovaško prosv. društvo. Kdor upa, da bo kaj dobil, naj pride v društvo.

Laško pri Celju. Te dni je odprl v Laškem odvetniško pisarno dr. Fran Terčič iz Soštanja. Njegovo pisarno v Soštanju je prevzel dr. Jože Gorčar, odvetnik letotam.

Cerknica. Kdo širom naše doline ne pozna Kosovega očeta, tistega vedno zadovoljnega moža, ki te dni praznuje svoj devdeseti rojstni dan. Prav je, da se Kosovega očeta spomnimo v »Domoljubcu«, katerega oče tako rad bere. — Kosov oče so se rodili 28. novembra 1846. V šolo so hodili kar celih osem let. O svoji mladosti vedo marsikaj vselepa, pa tudi žalostnega povedati. Ta čas je namreč skozi tiste kraje stekla »železna kača« in je hodil po Cerknici misijonar Knoblar z dvema zamorčkom. Kasneje so se učili čevljarstva in delali do 28. leta kot pomočnik, nato pa so se poročili s še sedaj živečo ženo Nežo — Kosova mati bodo stari spomlad 98 let in so torej tri leta starejši od očeta. Z dvema, še sedaj živčema hčerka ma so se napotili za kruhom v Brazilijo. Toda sreča jih ni spremljala. Ko bi bili morali dobiti plačo, pa je lastnik farme faliral. V Braziliji so se mučili štiri leta in si prav močno zaželeli vrnitve v domovino. Izmed tisoč, ki jih je takrat šlo v Brazilijo, so se vrnili samo Kosovi in menda še eden. Še dvakrat so se oče odpravili v Ameriko, toda obakrat so se vrnili. In sedaj doma delajo, kajti kljub visoki starosti so še dokaj pri močeh. Politično so bili vedno za Korošca in so tudi pri zadnjih volitvah oddali glas našemu možu. Kosovemu očetu ob tako lepem jubileju kličemo, naj jim da ljubi Bog še mnogo zdravja, da bodo dočakali stoletnico!

Raka pri Krškem. Smrt ima zadnje čase bogato žetev. V Zabukovju je pri svoji hčeri umrla 80-letna Helena Grabnar iz Ardra. Na Selih je odpotovala v večnost Ana Zorko. Naj počiva v miru! — V vinskih gorcah je bilo marsikaj videti, zaradi za to dobo še dokaj ugodnega vremena, kopače. Vinogradom je takale »prahac dobrodoša. Delavcev pa ne vabi k malici senca in nje hlad, pač pa si zakurijo ogenj, da si ogrejejo premle ude.

8. Jurij pri Grosupljem. V nedeljo, 22. nov. smo pokopali ob veliki udeležbi vzornega moža Frontelj Janoza iz Carovega. Star je bil 71 let. Mož zasluži, da se ga spomnimo tudi v »Domoljubcu«, saj je dolgo vrsto let redno zabajal v nje-

hočejo, da bodo v naši občini gospodarili možje, ki so dobri in pošteni, ne pa ljudje in sradnega gnezda, od katerih se nekateri preloži od komunizma in poborniki tako zvane »ljudske fronte«. Značilno za nasprotno listo je tudi to, da sanje najbolj agitirajo ljudje, ki so bili zaradi komunizma že obojejeni. Zato pač noben razen volivca, ki hoče, da bo v naši državi in občini vladala zakonitost in red, ne bo dal svojega glasu nasprotni listi, ampak edinole listi JRZ, katere nosilec je Petovnik France. Zmaga te liste bo povečala zmago Slovencev pod vodstvom dr. Antona Korošca. — V nedeljo gremo vti na volišče in glasujemo za listo JRZ.

Adlešič. Vsem možem in fantom volivcem sporočamo za Miklavža to-le: Ko boste v nedeljo stopali na volišče, da svobodno oddaste glas in si izberete gospodarje v občini, potem se zavedajte: da se vam ni treba bati nikakega ussistva. Da mi ne kupujemo duš ne s denarjem, ne s oblikami in ne z dežniki. Mi nimamo nikakih nebednih fondov, niti se ne damo prodajati. Pomislite, kakaj smo imeli doselej tako visoke doklade na neposredne davke. Predsednik občine je v proračunski in obračunski seji ugotovil, da se po gostilnah potiči mnogo žganja in vina, a ne plača se niti 60%. Zakaj tako gospodarstvo, da se vse breme vali na poljedelca in njegovo zemljišče? Pomislite tudi na to, da je čas, da se otresemo varuštva tujih elementov, ki ne čutijo z nami kot samo takrat, ko imajo koristi od nas. Mi, pošteni Belokrajinci, smo Slovenci in ostanemo. Gremo tja, kjer je združena občina slovenskega naroda, gremo za našim preizkušenim voditeljem. Le tako bomo prišli do cilja. Le to je prava pot, vse drugo je zabloda. Na vse to pomislite in po svoji vesti oddajte glas za listo našega nosilca Adlešiča Jankota iz ugledne Tojagine hiše. Možje na tej listi so vam porok, da bo občinsko gospodarstvo krenilo na pot, ki jo nujno moramo vsi iskati. Vsi složno na delo. Kdor pa razbija to skupnost, ta naj si sam pripiše zle posledice. Naj potem v stiski nikar ne toži in išče pomoči tam, kamor bo 6. decembra vrgel svoj kamen sovraštva in nasprotstva. Sam si bo izvolil, da bo podlaga tuževi peti!

Sodražica. Na svobodne volitve pojdemo dne 6. decembra v naši občini, ki je bila proglašena za liberalno trdnjavo. Svobodni volivci so na sestankih po vseh delih občine izbrali kandidate za našo listo JRZ. Po ljudski volji izbrani kandidati so iz svoje srede skoraj soglasno izvolili nosilca liste JRZ g. Prijatelja Petra, posestnika iz Zamosteca, ki stanuje sicer nekaj streljajev izven Sodražice, toda občinska pisarna s tajnikom in blagajnikom ostane v trgu in novi župan bo na kraju samem vsem občanom na razpolgo. Njega cenimo kot moža našega zaupanja. Mi ne rabimo učenjaka, ampak poštenjaka čiste preteklosti, ki bo vsem in zlasti malemu človeku dober in pravičen. Na dan volitev se častno pridruži naše občina armadi voditelja Slovencev, dr. A. Korošca, boritelja za našo svobodo. Nismo še pozabili zadnjih nasilnih volitev, ko so nam aretirali nepozabnega g. svetnika Travnca, ko je bilo ukinjeno naše Prosvetno društvo in so bili naši fantje kaznovani zaradi lepe slovenske pesmi. Spomini ta minulih časov! — Danes pa se svobodno volivce v naših vrstah ne briga za tlačitelje, odklanja podkupnino, pijačo, cigare, ker za tako ceno nima naprodaj svojega moštva, časti in vesti. Pozabili pa tudi ne bomo, kako so se izdajala krošnjarska dovoljenja in delila koruza. Izmed sedmih trgovin v Sodražici sta po odredbi bivšega župana samo dve smeli dajati špicerijsko blago na račun bednostnega fonda. Ko je leta 1964 naš mož končno izražal poPo, mu je dejal bivši župan: »Pošte ne boš vozil, ker nisi mene volil.« Toda kolo časa se vrtil in svobodno sme voliti, komur je pri srcu blagor Sodražice. Nikdo ga ne bo več strahoval. Nasprotna lista nima firme, in njen nosilec je bivši razrešeni župan, ki ima po zakonu sicer pravico kandidirati, a ker je bil kazensko razrešen, po zakonu ne bo mogel postati župan, četudi bi bil izvoljen. Pravtako tudi drugi in tretji kandidat na nasprotni listi ne moreta biti potrjena, če bi bila izvoljena. Zakaj nam malajo na steno vraga, kakršnega se niti otroci ne bojejo? Nasprotniki so pač obupali sami nad seboj, sicer bi ne bili tako otpljivo pokazali, da jim ne gre za zmago. Na noč 6. decembra gre za našo stvar, zato naj nihče ne ostane doma, da bo zmaga čim sijajnejša!

Delavskega razreda ne bo dvignil ne komunizem, ne socializem, ne krščanski socializem. Dvignil ga bo le živ, celoten katoliški socialni nauk.

govo hišo s drugimi dobrimi listi in knjigami. Slaboga časopisa ni maral v hišo. Kot mladentšč je bil član Mar. družbe. Kot mož je bil vedno v vrstah SLS. Bil je odbornik Kmečke zveze, občinski odbornik in odbornik nabavne zadruge. Prosvetno društvo ga je kot svojega člana spremlilo na njegovi sadnji poti prvega s novim praporom. Predsednik Benedičič se je poslovil od njega s lepim govorom. Društvo mu je poklonilo venec, pevski odsek mu je pa zapel ob grobu. Tudi gasilsko društvo mu je poslalo deputacijo in venec. Za reveže je imel rajni vedno odprte roke. V cerkev je rad hodil ne samo k maši, ampak tudi popoldne in ob delavnikih ter je večkrat prejemal sv. zakramente. Naj počiva v miru! Preostalin naše sožalje!

Martinjvrh. Nedavno je »Domoljub« poročal o otvoritvi novega šolskega poslopja na Martinjvrhu. Danes prinašamo sliko nove šole, ki bo v javnosti gotovo vzbudila mnogo zanimanja, še posebno, ker je to prvi poizkus uveljavljenja lesne arhitek-

ture v solskem stavbarstvu v naši deželi. Načrt je izdelala banska uprava, poslopje se je zgradilo v teku 4 mesecev in je bilo slovesno otvorjeno dne 18. oktobra. Stoji 954 m visoko nad morjem in je navzlic visoki legi moderno urejeno in udobno opremljeno z vodovodom in elektriko.

Nevlje pri Kamniku. V krogu svoje številne družine in prijateljev sta praznovala na Martinovo nedeljo 50-letnic vzornega zakonskega življenja, dolgoletna naša naročnika Jurij in Marija Strajhar iz Kavrana. V tej dobi zakonskega življenja se jima je rodilo 8 otrok, med temi 7 fantov, ki so bili vsi vojaki. Svoje otroke sta vzgojila v krščanskem duhu in jih preskrbela za življenje s tem, da sta vse dala izučiti raznih obrti. Nekdanjemu »dragonarju« in njegovi ugledni ženi tudi mi želimo, da b. čila in zdrava praznovala še biserno poroko.

Ambrus. V nedeljo 22. novembra je zaspal v Gospodu Jakob Muhič, posestnik in večletni župan občine Ambrus. Pokojnik je bil vse življenje odločen katoličan, kakor skala kremenit značaj. Rad je pel lepe nabožne pesmi, molilve in druge pobožne vaje je visoko cenil. Maše in sv. obhajila se je dnevno udeleževal. Moralo je biti kaj posebno hudega, da je to opustil. Veliko poskušanj in križev mu je dal Bog, vse pa je vdano nosil, zato je pa tudi lepo umrl. Do zadnjih dihov je bil pri zavesti in je po večkratnem prejemu zakramentov izdihnil. Pogreb je bil v torek 24. novembra. Vsem znancem in prijateljem ga priporočamo v blag spomin. — Euharistični križi padajo. Tudi pri nas se je baše nekaj podobnega pripravljalo meseca avgusta. Vsiljuje se nam vprašanje, kakšno zvezo imajo euharistični križi z volitvami? Nekaj je med nami, kar ni zdravo, ampak je zastrupljeno, ki bo še naprej širilo nesrečo, namreč ako se ta strup ne izpljuje proč. Kje je treba iskati ljudi, ki se držejo pramotitvi križ, znamenje našega odrešenja. Take je treba iskati v družbi, ki med maso sede v gostilni ali pa prvi v cerkvi zbija šale in kadi cigarete. Gorje zlasti zapeljivcem naše mladine! — Krivice se popravljajo. Te dni so postavili na svoje prvo mesto občinsko tehniko, ki jo je brezglavi režimski odbor občine Zagradec prestavil iz Ambrusa v Zagradec. Tu ni odločala ne pravičnost in ne pamet, ampak politična strast, ki je napravila davkoplačevcem nova bremena. Po vsej pravici bi morali te nepotrebne stroške nositi tisti, ki so jih zakrivil. V soboto 21. novembra so pripeljali v Ambrus naš občinski inventar. V kakšnem stanju je, pa najboljši pričča občinska uradna tabla, ki je vsa pa črna in okajena od dima. Kakršno spoštovanje je imela občinska tabla, podobno tako veljavo smo imeli tudi mi občani. Veliko za nas niso porajinili, pač pa so jim dobro došle naše dolžade. — Prosvetno društvo se giblje. Fantje imajo tedenko svoje sestanke in predavanja. Prav je takol. Clovek toliko velja, kolikor pametnega zna. Iz na-

Iz naših društev

št. Vid nad Ljubljano. Blaž Potočnikova čitalnica bo prirredila na Mar. praznik 8. dec. ob pol 4 pop. v Ljudskem domu vojno dramo: Živ pokopan, ki slika trpljenje naših vojakov v svetovni vojni. Vabijeni!

Češnjica pri Železnikih. Gospodarska zadruga bo prirredila tokom zime več zadržno-gospodarskih predavanj, s namenom, da s gospodarsko poučnimi navodili koristi čim širšim slojem. Predavali bodo priznani govorniki. Prvo predavanje bo v nedeljo, dne 6. decembra ob 2 popoldne v zadržnih prostorih, nadaljnja pa so predvidena na vsako drugo nedeljo, vendar pa se bo to določilo na vsakokratnem sestanku. Vse prijatelje napredka in zadržne misli vabimo, da se teh predavanj, na katerih bodo žrpali mnogo koristnega znanja, polnoštevno udeležijo.

Vavta vas. V nedeljo, dne 22. novembra t. l. se je vršil ustanovni občni zbor Krajevne Kmečke zveze Vavta vas. Takoj po prvi sv. maši so moše in fantje napolnili prostorno dvorano Zadržnega doma, kjer jim je predsednik pripravilalnega odbora Josip Jenko razjasnil potrebo stanovske organizacije, ki jo ravno dolenski kmet še najbolj potrebuje, za izboljšanje sedanjega težkega stanja kmečkega stanu. Obrazložil jim je tudi namen in naloge kmečke zveze. Banski svetnik g. Vebler jim je pa predaval o kmečki zaščiti. V odbor so bili izvoljeni: za načelnika Nose Janez, mlinar in posestnik, za podnačelnika Krem Matija, posestnik, tajnik Jenko Josip, absolvent kmet. šole, za blagajnika Dular Josip, posest. sin ter še po en odbornik iz vsake vasi.

Ig. Miklavžev večer priredi letos Prosvetno društvo v soboto 5. decembra ob 7. zvečer v dvorani. Na programu je kratka prisrčna otroška igra s petjem in obdarovanjem otrok po Miklavžu. Z imeni zaznamovani darovi, katere prinese otrokom Miklavž, naj se prinese v soboto v garderobo od petih dalje. Za odrasle je navadna vstopnina, za šolske in mlajše otroke ni vstopnine. Vabimo v prvi vrsti starše z otroci, pa tudi vse druge prijatelje resničnega otroškega veselja!

Ljutomer. »Vinarska podružnica in »Zaščita lhtomerčanec priredila skupni sešatek vinogradnikov v nedeljo, dne 6. decembra ob 9. v gostilni Zavrtnik, da se vinogradniki poučijo in zavamejo stališče k novi uredbi o sanaciji vinogradov. Razen tega se bodo obravnavale tudi druge važne zadeve, ki so v zvezi s vinogradništvom. Vinogradniki se naj udeležijo tega sestanka.

Ješica. Kat. prosvetno društvo priredi v soboto 5. decembra ob pol 8. zvečer v cerkvenem domu »Miklavžev večer«. Na sporedu je dramski prizor in Miklavžev prihod. Darila se sprejemajo latni dan od 10. dalje.

Sostro. Naša prosveta priredi v nedeljo, dne 6. decembra ob 4. popoldne Miklavžev večer. Prijatelji naše prosvete, pridite sami in pripeljite svoje male s seboj!

n Režiserski in maskerski tečaj Zveze ljudskih odrov, ki je bil prvotno najavljen v 29. november, smo morali preložiti. Vršil se bo nepreklicno od 3. do 5. januarja 1937. Prijave sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani, Mikloškova cesta 7-I. do Božiča, kjer dobite tudi natančnejša pojasnila.

n Društvom priporočamo božično igro »Čez deset let«. Naroča se pri Stefanu Jerko. Ješica.

NAZNANILA

n Duhovne vaje v »Domu Device Mogočene« bodo: za dekleta od 26. do 30. decembra, za žene od 23. do 27. januarja. Oskrbnina znaša 100 Din. Prijavite se na: Predstoiništvo Lichtenturnovega zavoda, Ljubljana, Ambrčev trg 8.

n Duhovne vaje za dekleta bodo v Mali Loki od 12. do 16. decembra. Dekleta, ki bi se rade za božične praznike lepo pripravila, naj bi se teh duhovnih vaj v velikem številu udeležila. Oskrbnina za ves čas znaša 85 Din. Priglasite se takol na naslov: Dom Breznadežne, Mala Loka pri Hanu, p. Domžale.

ših organizacij so prišli odlični in jekleni začujji, ki se niso bali za svoje prepričanje tudi trpeti. Tudi za prihodnje se je treba pripraviti. Stari padajo, smrt ređči vrste, zato morajo stopiti novi borci na plan. Šola za te je ravno prosvetna organizacija. Zato pa, moše in fantje, vsi v društvo poleg tega pa sprejmite v hišo dobro katoliško časopisje.

Z občinske deshe

Kdo sodeluje pri zbiranju uradnih podatkov za odmero neposrednih davkov?

Da se doseže pravilna odmera davka, morajo zbrati davčna oblastva vse potrebne podatke o davčnih zavezancih, ki niso predložili davčnih prijav, razen tega pa zbrati, dopolniti, popraviti in preizkusiti vse podatke v predloženih davčnih prijavah. Poleg davčnega zavezanca samega morajo v tem pogledu davčnim oblastvom dati na njih zahtevo potrebne podatke še: lastniki posestev, ki so oddana v zakup, glede svojih zakupnikov ali pa zakupniki glede lastnikov in podzakupnikov; delodajalci glede svojih nameštencev; vsa oblastva in vsi uraci o izvršenih javnih delih in pravnih poslih, sklenjenih z davčnimi zvezanci; ostale samsuprave in državne javne ustanove (občine, pošte, carinarice, železnice itd.) glede prometa (uvoza, izvoza, pobiranja troyarine itd.), ki se opravlja po njih; vse strokovne zbornice (obrtno, trgovinske, Industrijske, lekarnarske, odvetniške itd.) in uradi za zavarovanje delavcev; vsa privatna transportna podjetja kakršnekol vrste. — Izvrševaje to nalogo sme davčno oblastvo zaslišati priče in izvedence, zahtevati pojasnila in odrejati preizkuse trgovskih knjig. — Glede občin določa člen 110. zakona o neposrednih davkih, da morajo občinska oblastva izvršiti vsako leto meseca januarja, najkasneje pa meseca februarja, popis davčnih zavezancev tako, kakor to določi minister za finance s posebno naredbo o popisovanju davčnih zavezancev. Če občinska oblastva tega popisa ne bi izvršila v določenem času, all pa da bi se sploh ne lotila popisovanja, izvrše popis državni organi na stroške občine. V ostalem pa so občinski organi po določitih tega člena odgovorni za vsako škodo, ki bi utegnila nastati zaradi njihovega nalašč nepravilnega popisa za državno blagajno ali za davčne zavezance. Dravsko finančno ravateljstvo v Ljubljani je bansko upravo obvestilo, da občinske uprave tega popisa ne opravljajo v redu oziroma da se opravljajo tega dela ustavljajo. To velja zlasti glede popisa davčnih zavezancev rentnine, katere mora davčna uprava odkriti najlažje po občinah, ki morajo natančno ugotoviti, kdo in komu je izdal v zakup zemljišče, inventar itd. in za kateri znesek od-nosno kdo in proti komu ima terjatve in podobno.

Kdo nosi stroške za prevoz kužnih bolezni?

V smislu zakona o zatiranju nalezljivih bolezni, morajo preskrbeti pristojni zdravnik in občina prevoz v najbližjo bolnišnico odnosno izolirnico vseh onih bolnikov, ki so oboleli na naslednjih boleznih: rumena mrzlca, pegavica, paratifus, griža, škrlatinka, davica, vnetje možganske mreže, vnetje možgan, šen, smrkavost, krčevica, odrevenelost, antraks, gobavost, malteška mrzlca, ošpice, norice, steklina, Weylova bolezen, poliomielitis, otročična mrzlca, rdečica, oslovski kašelj, mrzlca, papatač, mumpje in gripa. Prevoz se mora izvršiti, če je zaradi zdravljenja oziroma izolacije potreben tako, da spetoma ne nastane nevarnost, da se bolezen raztrosi. V vseh navedenih primerih se občine dolžne, poravnati stroške, ki so nastali s prevoz okuženih bolnikov, v kolikor to navedeni zakon določa.

Pasite na svoje vojaške listine.

Vsak, kdor odsluži vojsko, dobi posebno vojaško knjižico, ki mu služi za izkazilo, da je svojo vojaško službo v redu opravil. Na to listino ljudje premalo pazijo. Pogosto se zgodi, da ta ali oni vojaško knjižico potrebuje, pa je nima več. Velikokrat se zgodi, da jo nosijo moški s seboj, ker nimajo druge osebne izkaznice, pri tem pa jo izgube ali pa jim je ukradena; so pa tudi takl, ki jo ne varujejo pred otroki, ki jo z največjim veseljem vsemilje v roke in raztrgajo, če jim pride pod roke. Da bodo v bodoče ljudje bolj pazili na ta svoj važen dokument, je sedaj vojaška oblast določila, da bo moral odsej vsakdo, kdor bi želel imeti dvojniki (duplikat) vojaške knjižice, moral plačati posebno takso; te bodo oproščeni tudi v bodoče samo revni, če se bodo izkazali s potrdilom o siromaštvu; toda tudi ti bodo morali vložiti za dvojniki kolkovano prošnjo (5 din) in pa 1 din za novo knjižico.

»Dobere računar. Učitelj: Mihoc, če ena služkinja pospravlja stanovanje dve uri, koliko časa potrebuje dve služkinji, da pospravi stanovanje? — Štiri ure, gospod učitelj.

Litijski okraj v taboru JRZ

Na Miklavžovo nedeljo 6. decembra bodo v nadaljnjih 7 občinah litijskega glavarstva občinske volitve, kjer bo slovensko ljudstvo pomedlo s navlako bivših vsemogočnih JNS-arjev. Kakor so padle pri občinskih volitvah dne 25. oktobra vse občine, ki so takrat volile, v roke pristašem JRZ, z Litijsko na čelu, kateri so sledile Vel. Gaber, St. Vid pri Stični, Stična, bivša samostojna trdnjava Krka, Primskovo, Trebeljevo, Zagorje ob Savi, tako bo 8. decembra še 7 občin prešlo trdno v roke JRZ.

Samo po ena kandidatna lista JRZ je vložena za občine Dole pri Litijski, Sv. Križ pri Litijski in Mlinše-Kolovrat.

Ljudstvo na Doleh je bilo leta 1933 pred nasilnimi občinskimi volitvami proti svoji volji prikličeno in občini Sv. Križ pri Litijski, ker se lastnim vsemogočnim in raznim vaškim močimcem ni hotelo podati. Po zaslugi režima JRZ in našega ministra dr. Korošca so dobili Dolčani svojo občino nazaj in to še povečano. Preteklo nedeljo 29. novembra so imeli lep volilni shod, na katerem je govoril nevijski župan gosp. Nande Novak, ki je navzoče volilce vzpodbudil in navdušil za program JRZ. Sklenjena stvar je, da bo pretežna večina volilcev 6. decembra izkazala svojemu voditelju dr. Korošču in JRZ vse zaupanje in zvestobo ter bodo kompaktno šli na volišče za našo listo JRZ z nosilcem posestnikom Zupan Francetom iz Sele na čelu. Naša zmaga na Doleh bo odlična, da pokažemo vsem na okrog, da so Dolčani ostali zvesti svojemu staremu prepričanju.

Eno samo listo so postavili naši ljudje tudi v Sv. Križu pri Litijski s posestnikom Rajner Jožetom na čelu. Nasprotniki so se sicer prav pošteno trudili, da bi vložili opozicijsko listo, pa niso mogli dobiti zadostno število »poštenih« podpisov na listo. Zato bodo tudi pri Sv. Križu naši volilci kompaktno volili listo JRZ. V nedeljo smo imeli izborni obiskano volilno zborovanje, na katerem je spregovoril prvak naše stranke g. dr. Šmajd iz Radovljice ter navdušil navzoče zborovalce, ki so odobrili program naše stranke, tako da bodo 6. decembra na imponenten način dokazali, da je ta občina trdno v rokah JRZ, da nasprotnikov, razen par hujšakcev in zasleplencev, ki so svoje prevratne ideje prinesli iz tujine, v naši občini sploh ni.

Ena sama lista je vložena tudi v novo ustanovljeno občini Mlinše-Kolovrat, o čemur poročamo na drugem mestu.

V občini Pešnik sta vloženi dve listi, prva naša JRZ s priključnim posestnikom in kovačem Antonom Torijem iz Spodnjih Tep na čelu. O tej občini poročamo v posebnem dopisu.

Tudi v Kresnicah sta vloženi dve listi, naša JRZ s sedanjim županom Francetom Kokaljcem na čelu ter opozicijska. Imeli smo v nedeljo prav lepo obiskano volilni shod, na katerem je govoril litijski župan Hinko Lebinger. Kakšno je bilo gospodar-

sivo nasilnikov v naši občini, smo v »Domoljubcu« že zadnjič brali. JRZ bo tudi v Kresnicah sijajno zmagala in bo naredila konec domiljavosti naših nasprotnikov, ki hujskajo in begajo naše ljudstvo s svojimi krivimi prerokami in tudi s komunističnimi prevratnimi idejami. Približno pa še dejstvo, da nekateri železničarji prav zagrizeno agitirajo za nasprotno listo in se celo drznejo groziti našim železničarjem z redukcijo.

V občini Višnjagora je postavljena naša lista s sedanjim županom in banakim svetnikom Štrabljem na čelu. Jasno je, da bo ogromna večina volilcev višnjagorske občine volila našo listo JRZ. Nasprotniki so postavili menda le »tevno« listo, ki bo seveda doživela 6. decembra svoj končni polom. Naše ljudstvo je preveč preiskušeno, da bi nasledilo raznim hujškarijam in lažem nasprotnikov, zato bo tudi v Višnjagori zmaga naše misli odlična.

Sploh pa mora litijski okraj odrezati tako odlično, da bo za primer drugim okrajem. Največ smo v tem okraju pretrpeli, pa nas niso vzle preganjanjem prav nič predrugačili. Ostali smo zvesti našim starim načelom bivše Slovenske ljudske stranke in našim narodnim voditeljem gosp. dr. Korošču in ljudskemu banu dr. Natlačenu.

Zato bo v vseh 7 občinah slovensko ljudstvo na najboljši jasen in odličen način v nedeljo pri občinskih volitvah spregovorilo in volilo le listo JRZ, ker le v okviru te stranke je in ostane naša rešitev. Zato vsi pošteno misleči volilci na krov in za kandidate JRZ.

DOPISI

Velika Loka. Za naše občinske volitve se zanimajo daleč nokrog. Ni čudna! Vse občine novomeškega okraja so se odločno izjavile za JRZ, tudi take, ki so bile svojčas zagrizeno nasprotne. Samo še štiri občine bodo 6. decembra spregovorile, namreč Ceremošnjice, Dvor, Trebnje in Velika Loka. Najbolj so dvomili o Veliki Loki, ali se je že spametovala. Prve tri bodo brez dvoma rekly isto, kar so vse ostale. Kaj bo naredila Velika Loka? Ali bi ne bila zanjo sramota, če bi ostala »bela vrana«? Na ta vprašanja moramo naravnost odgovoriti: Spametovali smo se. Spoznali smo, da bi bila norost, tiskati z glavo skozi zid. Imamo lepe načrte, ki jih je krivavo treba izvršiti. Naši reveži bodo letos stradali, če jim ne bomo pomagali. Naša cesta pod Malo Loko se mora preložiti. V tujskoprometnem oziru zelo važna pot iz St. Lovrenca na Catež je v mokrem vremenu grozna. To pot hodi vsako leto stotine zaplaških romarjev in izletnikov. Mi smo zadnja leta samo dajali, dobili pa nič. Naš denar je šel drugam, za nas je vedno zmanjkalo. Prav bi bilo, da pridemo tudi mi enkrat na vrsto. Prišli pa bomo, ker smo se spametovali. Postavili smo lastnega kan-

ALI SI ŽE POSTAL ČLAN KMEČKE ZVEZE?

cenil je zapopadna tudi članarina, ki jo za to leto nismo drugače pobirali.

Okrožnica.

Te dni smo vsem krajevnim organizacijam razposlali okrožnice, ki se tičejo navodil za delo v zimski dobi. Kmetje! Dobro pogledajte vsako točko, ki smo jo v okrožnici omenili, ravnanje se po njih in ne spreglejte nobene. Vse uspeh našega dela zavisi od tega, kako boste pripravljeni sami in kako močno organizacijo boste imeli.

Prejšnjo nedeljo je bil na Vrhnikih ustanovni občini zbor kraj. kmečke zveze. Na občnem zboru je govoril načelnik Brodar Janez, ki je razložil pomen stanovske organizacije in nujnost kmečkih zbornic. Zborovalci so po temeljitim pretresanju vseh važnejših vprašanj, ki se tičejo kmeta, odnesli iz občnega zbora zavest, da je edina pot, po kateri more kmet priti do ureditvenih svojih teženj in želja stanovska organizacija — Kmečka zveza.

Vse one krajevne kmečke zveze, ki so že imele ustanovni občini zbor pa tajništvo glavnega odbora še niso poslane poročila o tem (na obrazcu, ki smo ga vsem poslali) prosimo, da to store čimprej. Pripravljalni odbori, krajevne organizacije, ki imajo pravila že potrjena pa še niso sklicali ustanovnega občnega zbora naj to store čimprej in nato o tem poročajo.

didata Grden Franceta iz Martinje vasi in z njim bomo zmagali. Naše odbornike so po vaseh volilci sami izvolili, zato tudi navdušeno zanje delajo. Imamo še nasprotno listo, katere nosilec je stari župan, ki se krčevito drži županskega stolčka. Ta kandidatura pomeni za občino nesrečo. To on dobro ve, pa mu ni za korist občine. To nju volilci zametajo. Zato stalno kopni število njegovih pristašev, le še ostanki so na njegovi strani, ki se napijajo in preklinjajo, da je človeka kar groza. Zadnjo nedeljo so celo streljali na ljudi. Ne rečemo, da je to župan ukazal, toda preprečil bi lahko. Z nami so vsi prevdatni volilci, ki jim je gospodarski prosep občine na arcu. Pravična stvar bo zmagala!

Dolisko pri Sv. Heleni. Naša JRZ ima svojo listo, katere nosilec je posestnik Janez Zajc. Njegova glavna zasluga je, da je nam g. minister dr. Korošec vrnil samostojno občino, ki nam jo je vzel prejšnji režim. Na listo so zastopani kmetje, obrtniki, delavci in železničarji, kakor odgovarja stanovom naše občine. To listo bomo volili 6. decembra. Lista nasprotnikov je nesrečno sestavljena. Na čelu ima kar dva trgovca in gostilničarja. Spadala bi morda v Ljubljano, ne pa v našo kmetstvo-delavsko občino. Njihov nosilec ni hotel niti podpisati prošnje za samostojno občino, zato se čudimo, da hoče sedaj biti njen župan! Na svoji listi ima tiste, ki so se veselili in odobravalji, da so nam v letih krivic in nasilja zapirali naša društva in ljudi, na nas naganjali žandarje in nas ovajali oblastem. Vse po krivici! Delajo z lažjo! Še njihova lista nosi neresnični naslov: kompromisna lista. Sami so si izmislili, saj vendar z njimi kompromisna sklepali nismo. Da so sploh dobili nekaj ljudi zase se imajo zahvaliti agitaciji z lažmi. Ljudem so se očel odprle, zato pravi: Zdej pojdemo vsi voliti Zajca, nasprotniki nismo dobili nobenega kandidata! Zato na dan volitev nihče ne sme doma ostati, ker bi ga sicer nasprotniki štelj za svojega.

RADIO

Vsak dan: 12: Plošče. 12.45: Vreme, poročila. 18: Čas, spored. 18.15: Plošče. 14: Vreme, borza. 19: in 22: Čas, vreme, spored, poročila. — Cetrtek, 8. decembra: 18: Radijski orkester. 18.40: Slovenska za Slovence. 19.30: Nac. ura. 19.50: Akcija za razširjenje bolnišnice. 20: Skladateljski večer. 21: Radijski orkester. 22.15: Radijski orkester. — Petek, 4. decembra: 11: Boliska ura. 18: Pomoč otroku pri jezikovnem pouku. 18.20: Plošče. 18.40: Francoščina. 19.30: Nac. ura. 19.50: Akcija za razširjenje bolnišnice. 20: Vesele pesmi in lahka glasba. 22.30: Angleške plošče. — Sobota, 5. decembra: 18: Za delopust (radijski orkester. — 18.40: Današnji denarni problem. 19.30: Nac. ura. 19.50: Akcija za razširjenje bolnišnice. 20: Zunanja politika. 20.20: Miklavžev večer. 22.15: Miklavžev spored za odrasle. — Nedelja, 6. decembra: 8: Plošče. 9.30: Telovadba. 9: Čas, poročila, spored. 9.15: Klarinet. 9.45: Verski govor. 10: Prenos cerkvene glasbe. 11.15: O prirejanju izložb. 11.30: Otroška ura. 12: Plošče. 12.10: Radijski orkester. 13.15: Plošče po željah. 16: Zenska ura. 16.20: Koncert na harmoniki. 17: Kmet. ura: Prva pomoč pri živini. 17.20: Koncert balajk. 18.30: Plošče. 19.30: Nac. ura. 19.50: Slovenska ura. 20.30: Večer operne glasbe. 22.15: Radijski jazz. — Ponedeljek, 7. decembra: 18: Zdravniška ura. 18.20: Plošče. 18.40: O gledališču. 19.30: Nac. ura. 19.50: Predavanje Akcije za razširitev bolnišnice. 20: Komorna glasba. 22.15: Plošče. — Torek, 8. decembra: 9: Čas, poročila, spored. 9.15: Prenos cerkvene glasbe. 10.30: Verski govor. 10.45: Marijine pesmi. 11.30: Otroška ura. 12: Predavanje Akcije za razširitev bolnišnice. 12.15: Radijski orkester. 17: Kmet. ura: O travništvu. 17.20: Radijski orkester. 18: Zvočna igra: Legenda o Materi božji v Ljubnem. 19.30: Nac. ura. 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20: Koncert godbe 40. pp. 22.15: Radijski orkester. — Sreda, 9. decembra: 18: Mladinska ura. 18.40: Likvidacija kmečkih dolgov. 19.30: Nac. ura. 19.50: Predavanje Akcije za razširjenje bolnišnice. 20: Pevski koncert. 21.15: Koncert na klavirski harmoniki. 22.15: Radijski orkester.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. — Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.

Iz pisarne Kmečke zveze

Tečaji.

Krajevna kmečka zveza v Dev. Mariji v Polju priredi v prvi polovici decembra — strokovni tečaj za člane kakor tudi za vse one, ki se še niso upisali v Kmečko zvezo, ki pa čutijo in mislijo enako z nami. Predavanja bodo 7, 9, 10, 11 in 12. decembra ob 7 zvečer, 8. decembra pa po prvi maši v ljudskem domu. Poleg že določenih predavanj je na programu še referat o davkih za dan, ki se bo določil pozneje in morebiti tudi zaključni večer. Vse člane in interese vabimo, da se tega tečaja udeležujejo. Zadeve, ki se bodo na tem tečaju obravnavale so važne za vsakega kmeta, predavatelji pa bodo znali vsako stvar povedati tako, da bo res vsak udeleženec imel od tega korist.

Koledarček.

Znano vam je že, da je pred kratkim izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru koledarček Kmečke zveze za leto 1937. Koledar je po vsebini zelo bogat in prirojen tako, da služi kmetu v vsakem oziru. Poleg različnih tabel iz kmetijske stroke vsebuje tudi načelne članke Kmečke zveze in poročila iz drugih držav. Koledarček stane Din 10 in se naroča pri krajevnih kmečkih zvezah, pa tudi pri tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Nobenega kmeta ne sme biti, ki ne bi imel tega koledarja, kajti v tej

Ljubljana
Komenškova ul. 4
Telefon št. 2222

Dr. Franc Bergane
Iskrajski trg, št. 17.
Ordinira: II.-I.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov ozkroma obrtniki pomočnikov ali vasencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Veliko jekleno lopato

za Din 10—dobite — dokler traja zaloga — v železnini Fr. Stupica. Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1. — Nakup starega železa in vseh drugih kovin! Prodaja razstrojljiv.

Gramofonske plošče

Slovensko petje, harmonika, pesni in filmski šlagerji, samo po 30 Din. Vzamemo v račun tudi stare plošče! Elektro-ton. Passaža, »Nebotčnik«

Vašim nočam bo mo-krota in mraz poznana stvar, ako naročite čevlje pri Jernej Jeraj, Zapoge 10 p. Smladnik.

Zimske suknje

suknjite, Hubertuse, tople perilo in vsa praktična oblačila Vam nudim po reklamnih cenah Prešker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Milnar smaki, 33 let star, želi zaposlitve v kmetakem mi-lnu. Naslov v oglasnem oddelku »Domoljubac«.

Sv. Miklavž pridi v Wolfvo ulico št 10 k Orosiavu D-lensu kjer je pripravljeno dosti lepega in sladkega.

Smokve dobite na ce-najše in naj-boljšje pri M. Kompare, Ljubljana, Pogačarjev trg 1, in v škocijani pri »Komparetuc«.

Kovaški pomočnik

sekirni ali tudi podkov-ski, se sprejme takoj. Ako res zmožen, stalna služba! Naslov v upravi »Domoljubac« št. 17.519

„Singer“ „Pfaff“

malo rabljeni šivalni stroji vseh vrst in kole-sa po neverjetno nizkih cenah kupite edino pri »Promet« v Ljubljani, nasproti Križanske cer-kve. Tudi ob nedeljah dovolj fine.

Dekleta z dežele in mesta se na-udijo v 3 mesecih samo-stojnega šivanja boljših oblik in plašev. Prak-sa v modnem salonu. Zahtevam mesečne uč-nine 500 Din. - Sattler, Florjanska ulica št. 1, Ljubljana.

Hlapca pridnega in po-štenega, sprejmem z novim letom. — Kosarje 25 pri Ljubljani

Brinjevo olje po naj-višjih dnevnih cenah kupuje-mo. Drogerija Kano, Ljubljana, Židovska ul. Štev. 1.

Kmetško dekle v sta-rosti 20—40 let, vajeno do-mađih in poljskih del, po potrebi tudi za pomoč pri gostilni in ma-sariji na deželni Gor-enjsko, se sprejme v službo. Plača po dogo-voru. Naslov v upravi »Domoljubac« pod šte-vilko 17.788.

Stara postava v državi Idaho določa, da ne smete kupiti kokoši od sončnega zahoda do sončnega vzhoda, če nimate tozadavnega dovoljenja od oblasti.

Vsi, ki trpite na kurjih očesih,

trdi koži in zarasnih nohtih, pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30, nedeljah in praznikih od 7.30 do 12. ure. V kopalšču hotela »Slon« Franciškanška ulica 3.

Pridnim otrokom za Miklavža lepe, okusne in higijenične igračke

TIVAR ZOO

kakor tudi

TIVAR obleke

Brinje, rozine, slive in dalmašinske fige

oddaja po ugodni ceni trvdka

Ivan Jelačin, Ljubljana, Askerčeva 1

Zdravilne ležanje. Nekl londonski zdravnik priporoča vsem ljudem, zdravim in bolnim, naj bi vsak teden, najmanj pa vsak drugi teden preležal en dan doma v postelji. Zdravnik dr. Winfield pravi, da se prvič na takšen dan ne počutiti posebno dobro, a že pri naslednji ponovitvi bo občutil, kako te ležalni dan osveži in okrepi. Posebno dobri so učinki ležalnega dne za vsakovratne žolodčne in črevesne ponavljajoče se bolezni, kakor tudi za razne bolezni srca, živcev itl.

Vspodbuda. »Zaigrajte nam kaj na glasovir, gospodinja Štefi! Le nič se ne sramujte — saj mi tudi nič ne znamo!«

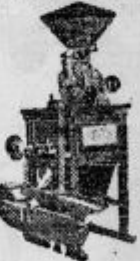

„Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepilna pijača. NAŠ ČAJ dobite v špec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Učni kmetovalci in trgovci!

Načrtovalec si novovrstni IRMS mlinc. So patentni nemški izdelki. S pomočjo bodeče mline vse svoje sitne prideleke doma, s tem si prihranite trpljenje, 250, čas in denar. Štutilo Vam za ščitenje žita za šrotanje šivalim, za mletje vsega žitnega strava v poljubno fino moko, kakor pšenici in polentni gris. Za pogon mlina zadostuje vsaka moč ali motor, ki Vam služi za pogon drugih gospodarskih strojev. — Vsi smo se tudi hranilne kraljice v račun. Samoprodaja.

Turnšek Štefan
Poštni predal št. 88
Ljubljana - Alesčeva 24.

Sv. Miklavžu priporočamo

velike zalogo raznega zimskega blaga za otroke in odrasle na dr. štofov za moške in ženske obleke in povračnike, flanelc, barbente, žemete, triko-maie in hlače, moške zimske srajce, volnene veste in pulloverje, otroške obleke, stajerske hlačke, predpasnike, nogavice, rokavice, kravate, čepice ter še mnogo takšnih stvari, ki so primerne za darila.

F. I. GORIČAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 in 30

Za časa Miklavževega kupovanja se dobi na vsakih Din 50— robček zastoni, ako se sklicujete na Domoljubov inserat!

Sv. Miklavž pridni deci

7252-05

Visoke copate za deco, iz toplega dubla z lahkimi usnjenimi podplati in zaponko. Stanejo samo 29 dinarjev.

28731-635

Nepremočljive in tople visoke gumijaste snežke znotraj toplo podložene z flanelom. Najboljša obutev za otroke v hladnih, vlažnih dneh. Vel. 22-26 Din 39,-, vel. 27-30 Din 45,-, vel. 31-34 Din 49,-

2461-43800

Otroški visoki čevlji iz finega mehkega usnja z usnjenim podplatom in nizko gumijasto peto. Cena je samo Din 49,-

98991-693

Gumijaste škorenčki znotraj toplo podložene. Vel. 22-26 Din 39,-, vel. 27-30 Din 49,-, vel. 31-34 Din 59,-, vel. 35-38 Din 69,-

6622-40796

Najprikladnejše darilo otrokom za Sv. Miklavža so ti lahki čevlji iz finega rjavega boksa z močnim usnjenim podplatom. Trajne in močne! Do vel. 30 Din 59,-, od vel. 31-34 Din 69,-, od vel. 35-38 Din 79,-

Rata